

TURAI HÍRLAP

KÖZÉLETI HAVILAP



1999. SZEPTEMBER



TANÉVNYITÓ



Megszépülve várta az 1999/2000-es tanév diákjait és pedagógusait a korábban életveszélyes állapotúvá vált Park úti iskola. Rendhagyó módon ez adott helyszínt az iskolakezdést beharangozó tanévnyitónak. A felfrissült környezet remélhetőleg megújítja a tanulási kedvet, s szebbé varázsolja a bizonyítványokat is. (FOTÓ: Tordai L.)

LAPUNK TARTALMÁBÓL

Helyi építészeti értékeink védelméről ☿ Benke Sándor a hulladéklerakó működéséről
 Hír a kastélyról ☿ Lakossági feladatok a készülő monográfiával kapcsolatban
 Régi és új kitüntettek: Kardoss Imre, Kangyal Józsefné, Csatóné Kerek Erzsébet
 Nyári táborozások ☿ Új civil szervezet a régióban: Fiatalok a Vidékért Egyesület

Tájékoztató a képviselő-testület 1999. augusztus 10-i (soron kívüli) és 31-i üléséről

A hó eleji soron kívüli ülés témája a Millenniumi Emlékpark létesítésének megtárgyalása volt. A sürgősséget az indokolta, hogy augusztus 11-ig lehetett pályázni támogatásra a Millenniumi Kormánybiztosi Hivatalnál a Millenniumi Emlékpark és emlékmű készítésére. Az Emlékpark helyszínéről három terület jöhetett szóba, amelyekre készült rendezési terv: Kónya-tó környéke, Kaszinó tér és az **ABC-vel szembeni terület**. A testület az utóbbi mellett döntött, hisz a tervezett körforgalom megvalósítását elősegítheti, ha a parkra sikerül pénzt szerezni. Az emlékműre három változat készült, melyek közül a második került elfogadásra. A **Turai Millenniumi Testvérparkba** tervezett emlékmű leírása: Gránitból vagy mészkőből készült, vertikális és horizontális (térbeli) kiterjedése nem haladja meg a 2,80 métert, 50 cm magas, kör alaprajzú dombocsán álló a **Schossberger-kastély motívumkincsét idéző neoreneszánsz keresztboltozat**. A négy világtájt jelképező oldalain egyenes alapú **szférikus háromszögbe** írt boltíveken: **Magyarország, Jászó, Csik és Tura címere**. A felfelé enyhén összetartó boltozatsíjak szürkésrózsaszínek; a boltozatsídföld szürkészöld (v. kék). Az ég felé összetartó keresztboltozat egyszerre emlékeztet az **egyetemességet** kifejező glóbusz szeptetére és a **Szent Korona** alakjára. A boltozat mértani közepében **heraldikus gót liliomkorona** a magyar államiséget szimbolizáló **kettős keresztrel**. Képi metaforája a négy égtáj felé szétszóratott, de a magyar államiséget Szent István-i jelképe alatt lélekben egyesülő – ezer éves – egységes és oszthatatlan magyar nemzetnek. Az objektum mögött három zászlórúd. Előtérben: táblán, vésett betűkkel: *„Nem tehetjük meg azt, hogy a világ előtt kiszikkadt föld képét nyújtsuk ... Allittatta Tura Önkormányzata a 2000. esztendőben.”* Amennyiben az önkormányzat pályázatát elfogadják, egy újabb képzőművészeti alkotással lesz gazdagabb községünk. Fontos kiemelni, hogy az alkotók nem kértek tiszteletdíjat a tervezésért. A testület ezt követően a községi könyvtár alapító okiratát tárgyalta.

A munkaterv szerinti, augusztus 31-i ülésen napirend előtt **Kálna Tibor** tájékoztatta a képviselőket az RTL Klub augusztus 29-i turai ROAD SHOW rendezvényéről. Az országos média az autósmozit üzemeltető vállalkozó révén került községünkbe. *„A Vásártéren rendezett műsoron legalább 4-5 ezer személy jelent meg, az erről készült rövid összeállítást szeptember 4-én délután mutatják be a TV-ben”*. Az RTL Klub munkatársai felvételeket készítettek községünk nevezetességeiről is. Vasárnap derült ki, hogy a polgármester úr akadályoztatása miatt nem tudott jelen lenni, ezért két képviselő kalauzolta az újságírókat. **Sára András** MESZ vezető elmondta, hogy őt *„pénteken este kérték meg, hogy az állatvásár területét parkolóként használhassák. Ezért 35 eFt-t utaltak át a Tornacsarnok Alapítványának.”*

Az első napirendi pontban módosításra került a **költségvetés**. Ennek oka a központi, állami és céltámogatás „átvezetése” volt. A testület az önkormányzat költségvetésének bevételi és kiadási előirányzatát 50.100,- eFt-tal

növelte. Az 1999. I. félévi pénzügyi beszámoló a soron következő ülésen kerül megtárgyalásra.

A **cigány kisebbség művelődési és kulturális helyzetéről** **Lakatos Gyula** képviselő, kisebbségi szószóló beszélt. *„A cigányság nem homogén népcsoport, tehát a másság köztük is fennáll. Hazánkban, - így Turán is - három alapvető cigány csoport él: 1./ A lovári nyelvet beszélő ún. oláh cigányok. 2./ A XVII. századi óromán nyelvet beszélő beás cigányok (teknővájók). 3./ A csak magyar nyelvet beszélő ún. muzsikus cigányok. A három csoport kultúrája merőben eltér egymástól. Az első két cigány csoport elszigetelten él, nem könnyű közel kerülni hozzájuk. Pl.: csak nagyon ritka esetben fordul elő „vegyesházasság.” A muzsikus cigányság „igen furcsa helyzetben van: már nem egészen cigány, mert a másik két csoport nem tartja annak - a nyelv nagyon fontos lenne, hiszen ez a legszorosabb kapocs a más kultúrájú emberek közt -, de nem is egészen magyar. Az élet minden területén - így a művelődés terén is - meghatározó a megszerzett tudásanyag, az iskolázottság. ... A művelődésre, személyiségfejlesztésre nagy szükség volna. A cigány fiatalok többsége nem igazán tudja, hogy mit jelent a szórakozás, kikapcsolódás, a hasznos időtöltés. Őn. identitásválság figyelhető meg, nem tudják, hova tartoznak. A család, mint érték, kezd elveszni (szülők iránti tisztelet, hagyományok ápolása, megőrzése), aminek az önismeret és az önbecsülés hiánya az okozója. Az elszegényedés ugyanolyan ingerszegénységet okoz, mint a nem cigányoknál. Településünkön megfigyelhető a másik oldal is: a gyorsan meggazdagodott cigány családok nagyobb részénél (a nem cigányoknál is!) szintén nincs kulturális élet, számonkérés (szülő-gyerek). ... A Gyermejköltségi Szolgálat feladatának érzi ezen probléma mielőbbi orvoslását, melyet közösen talán enyhíthetünk.”*

A Kulturális Bizottság elnöke elmondta, hogy a bizottság is foglalkozott a témával és úgy foglalt állást, hogy **Seres Tünde** műv. ház vezető, **Pálincás Ildikó** képviselő, ifjúsági referens, **Lakatos Gyula** képviselő, kisebbségi szószóló és **Solymosi Imre**, a Gyermejköltségi és Családsegítő Szolgálat vezetője készítse el a **helyi roma integrációs programot**. A testület egyhangúlag támogatta a javaslatot.

A Műszaki Ellátó Szervezet átalakítására vonatkozó, **Tóth István** polgármester által készített előterjesztésről a bizottsági álláspontot a Településfejlesztési Bizottság elnöke ismertette. *„A Településfejlesztési Bizottság augusztus 26-i ülésének napirendjén szerepelt a Műszaki Ellátó Szervezet közhasznú társasággá alakításának véleményezése. A képviselő-testület május 25-i ülésén határozatban előírt átalakítási terv nem készült el, ezért nem tudtuk véleményezni.”*

A polgármester úr által készített egy oldalas **KHT-vá alakítását** - először a Pénzügyi Bizottságra, majd egyes pénzügyi bizottsági tagokra hivatkozva - nem javasolta, pontosabban visszavonta. A második változatot - **intézményi státusz visszaminősítését karbantartási csoporttá** - alaposabban át kellene gondolni. A harmadik polgármes-

teri változat – *maradjon minden a régiiben* - visszalépést jelentene az eddigi döntésekhez képest. „Ezt az előterjesztést májusban kellett volna benyújtani.” A testület álláspontja szerint alaposabb előkészítésre van szükség, s a döntés előtt meg kell ismerni, hogy a környékbeli városokban (Aszód, Gödöllő, Veresegyház) milyen formában és hogyan működnek a hasonló szervezetek. Az előkészítést a Településfejlesztési Bizottság elnöke végzi.

A júniusi-júliusi árvíz- és belvízkárok helyreállítására a kormány jelentős összeget biztosít, de szigorú elszámolást követel meg. Tóth István polgármester tájékoztatójában elmondta, hogy az ülés idején is szakértői szemle folyik. A támogatás területei: védekezésre fordított költségek; önkormányzati kötelező feladatellátást szolgáló épületek; személyi tulajdonú lakások; önkor-

mányzati tulajdonú utak, hidak és kapcsolódó műtárgyak. A koordinálást a Pest Megyei Helyreállítási és Újjáépítési Bizottság végzi, melynek elnöke T. Mészáros András. A bizottság részletes programot állított össze a végrehajtandó feladatokról, a határ-idők és a felelősök megnevezésével.

K. J.

**Községünk a károk helyreállítására
500 eFt támogatást kapott Gödöllő városától,
és 1 mFt-ot az Egyházmegyétől.
Tura minden polgára nevében
köszönjük a nemes gesztust!**

A következő ülés szeptember 28-án lesz.

HÍR-ES OLDALAK

AKTUALITÁSOK, KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

"Vár állott, most kóhalom..." - RÖVID HÍR A KASTÉLYRÓL

A Kincstári Vagyonkezelő Igazgatóság és a Műemlékvédelmi Felügyelőség határidőhöz kötve kényszerítik most már a turai kastély tulajdonosát a konkrét lépések megtételére. Ennek eredményeképpen megszületett a helyreállítási terv, amit a vagyonkezelőnél jegyzőkönyvben is rögzítettek. Tekintettel az őszi-téli időszak beköszöntére, ez évben már csak a helyzetfelmérési munkák kezdődhetnek meg, tavasszal indul a tényleges felújítás. Sukumar úr, a kastélyt birtokló SU-RA Kft. igazgatója több ízben lényegében kifogásnak minősülő, megalapozatlan válaszokat adott a renoválást sürgető kérdésekre (pl. a közművesítés hiányát, noha az az ingatlanon belül a tulajdonos feladata), ennek ellenére most komoly esély van arra, hogy az adott (leírt) szónak eredménye is lesz. Reményeink szerint erre garanciát fog jelenteni a Műemlékvédelmi Törvény vonatkozó passzusa, mely a szankcionálás felső határát 200 millió(!) Ft-ban határozza meg. Ha Sukumar úr végre tartani fogja magát korábbi elképzeléseéhez, akkor az egykori Schossberger-rezidencia egy nemzetközi konferenciaközpont-láncolat része lesz, és szállodaként fog üzemelni. Amennyiben továbbra sem történik megnyugtató lépés a helyzet rendezésére, más megoldás is elképzelhető. Időközben ugyanis több érdeklődő is megtekintette a kastélyt, értékbecslést végeztek, és adott esetben készek konkrét elképzelésekkel és pénzügyi tervekkel a hivatalos szervek felé fordulni. Erre lehetőséget ad a fent említett törvény, mely szerint a Magyar Állam elrendelheti a műemlék jellegű kastélyok felújítását, és az ezzel megbízott vállalkozó a befektetés nagyságrendjének arányában megszerezheti a tulajdonjogot - tudtuk meg Tóth István polgármestertől.

Tordai László

**A turai
IDŐSKORÚAK
SZOCIÁLIS OTTHONA
felvételei keres
1 fő FŐNŐVÉRI
beosztásra felsőfokú
egészségügyi
szakképesítésű
dolgozót.
Érdeklődj a
28/466-005-os
számon lehet az intézet
igazgatójánál, Csatóné
Korok Erzsébetnél
8-16 óra között,
illetve személyesen.
Cím: Tura, Szent L. út 62.**

FIGYELEM, FIGYELEM!

Értesítjük a lakosságot, hogy Tura Önkormányzatának Képviselő-testülete 1999. szeptember 7-én megalkotta 14/1999. számú önkormányzati **rendelet**-ét, mely **az 1999. júniusi és júliusi eső és vihar által a magánlakásokban okozott károk enyhítésére** vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza. Ez alapján lehetőség nyílik a károsult lakások elemi lakhatási feltételei helyreállításának támogatására.

Felhívjuk a lakástulajdonosok figyelmét, hogy támogatás iránti **kérelmüket a Polgármesteri Hivatal Műszaki Csoportjánál lehet előterjeszteni: hétfőtől csütörtökig 8-12 és 13-16 óráig és pénteken 8-12 óráig.**

A kérelemhez csatolandó mellékletek:

- Személyi igazolvány, TB igazolvány, Adóigazolvány
- A lakház ingatlan 3 hónapnál nem régebbi tulajdoni lapja
- A családban meglévő jövedelem-igazolások, jövedelem-nyilatkozat
- Biztosítási kötvény, a biztosító társaság döntése a kárigény elbírálásáról
- A pénzintezettel kötött kölcsönszerződés
- A kár helyreállítása során felmerült költségek számlái

A műszaki előadóktól bővebb felvilágosítást kapnak.

Polgármesteri Hivatal

Az önkormányzat, mint hagyományörző

HELYI ÉPÍTÉSZETI ÉRTÉKEINK VÉDELMÉRŐL

A községközpont szabályozásáról alkotott a képviselő-testület egy helyi rendeletet, mellyel kapcsolatban tájékoztatási kötelezettsége van az önkormányzatnak. Ezzel együtt előkészületben van egy ehhez kapcsolódó rendelet-tervezet a helyi értékek védelméről, melyet szeretnék az olvasókkal megismertetni. Mit tartalmaznak ezek a szabályozások és hogyan kapcsolódnak össze? – kérdeztem Breczné ZSIGMOND JOLÁN műszaki csoportvezetőt.

- Kezdeként akkor sorhaszedem azokat a Magyarországon jelenleg érvényben levő, építésüggyel kapcsolatos jogszabályokat, amikre alapozva felépülnek a helyi önkormányzati rendeletek. Így lehet majd látni, tulajdonképpen hogyan jutunk el a helyi szabályozási terv megalkotásáig a helyi védett értékekkel kapcsolatban. Érvényben van az 1997. évi LXX tv. Az épített környezet alakításáról és védelméről, ennek a végrehajtási rendelete gyakorlatilag a Kormány 253/1997 (XII. 20.) Korm. rendelete Az országos településrendezési és építési követelményekről. Érvényben van Turán a helyi ÁRT (Általános Rendezési Terv) 16/1994-es rendelete, mely az OÉSZ-re (Országos Építésügyi Szabályzat) való hivatkozásokat tartalmaz. Most magasabb szintre emelték az építésüggyre vonatkozó végrehajtási rendeletet, most Korm.rendelet szabályozza az építésügvet. Az érvényben levő ÁRT-k még az OÉSZ-re hivatkoznak, ezért, ahol ÁRT van érvényben, ott az OÉSZ-nek a hivatkozásait kell figyelembe venni, mondjuk egy bontási vagy építési engedély kiadásánál. A Községközpont szabályozási terve a 11/1999 sz. rendelet - az általam is említett, már érvényben lévő rendelet -, ami a 3104. és 3105. sz. utak csomópontjának szabályozási terve. Ez a terület a Hatvani út, Kossuth Lajos út, Táncsics út találkozásainál lévő csomópont, aminek a körforgalmi csomóponttá való átépítése igényelte azt, hogy ide helyi szabályozási tervet hozzunk létre. Az egyik lehatárolt tömb a Thököly útnak a Kossuth úttal párhuzamos oldala, hezárólag az I. sz. Óvoda vonaláig, mellyel szemben az önkormányzat megvette azt a portát, ahol majd elkerülő utat lehet létesíteni a Vásártér felé. A másik tömb az I. Óvodától a Táncsics útig, idetartozik a Táncsics út - Kistrincs szétágazása is egészen a Régi Vásártérig. Továbbá, ahogy jövünk vissza a Táncsics úton egészen a Kossuth Lajos úti ABC-ig, majd befordulva a hivatallig ill. a Dózsa Gy. út I. sz. bér-lakásig. A rendelet szabályozza valamilyen módon a Piac teret is, de közlekedés szempontjából a Postától indul.

Azért volt szükség szabályozási terv létrehozására az úttal kapcsolatban, mert van egy önkormányzati építési telek az ABC-vel szemben, amit parkolóként emleget a köznyelv. Az itt lévő útkereszteződésre nem férne el a körforgalmú csomópont, ezért ezt az önkormányzati tulajdonú

ingatlant át kell minősíteni. Ezzel megváltozik a település területszabályozási terve, ami az ÁRT-nek is része. Ezt a telket meg kell osztani igény szerinti arányban úgy, hogy egy része a körforgalomhoz tartozna, másik része pedig megmarad közpark céljára. A

telek részfelajánlása megtörtént, és folyamatban van az Egyesített Engedélyezési és Kivitelezési Dokumentáció készítése a Pemák Kht. által. Ők tervezetik, mert ők az említett két számozott út kezelői. Közben folyik a fennmaradó telekrész közparkká való alakítása. A Millenniumi Kormányhivatali Hivatalba benyújtott az önkormányzat egy pályázatot, hogy a területet Millenniumi Emlékparkká nyilvánítsák, és azóta annak is nyilváníttotta a képviselő-testület. A kialakítására, fásítására és egy emlékmű elhelyezésére lehet pályázni.

A községközpont szabályozási tervének készítése során, amikor a telektömbök beépítése szabályozásra került, felvetődött, hogy a községközpont arculata maradjon meg olyan falusias-kisvárosias környezetnek (ez utóbbi egy megelőlegezett jelző), amilyen jelenleg is. A hagyományos turai népi építészeti értékek védelme próbaképpen kerüljön bevezetésre önálló rendelet formájában. A Községközpont szabályozási terve már élő rendelet, a Helyi védett értékek rendelete pedig megalkotás alatt van. Ennek idáig az volt a folyamata, hogy lefotóztuk a szabályozási terv területén a védelemre érdemes hagyományos turai parasztházakat. Ez a terv elsősorban népi építészeti emlékekkel kíván foglalkozni. Ezeket albumban rendszereztük, melyet a Kulturális Oktatási és Sport Bizottság, a Fejlesztési Bizottság és a képviselő-testület elé is odavittük. Az előkészítése tehát hivatali oldalról megtörtént. A szabályozási tervvel kapcsolatban volt egy munkaértekezlet, melyre a Közigazgatási Hivatalból és a Területi Főépítési Hivatalból a főépítész kilátogatott Turára, hogy a szabályozási tervet és a rendelet-tervezetet áttekinse. A községközpont értékeinek védelméről szóló rendeletet a Kulturális Bizottság, a Fejlesztési Bizottság és a testület - a fogadtatás tapasztalatait is figyelembe véve - javasolta kiterjeszteni az egész település területére és minden védendő értékre, a fától a lámpaoszlopig.

- A rendelet első körben viszont, csak a korábban taglalt területre vonatkozik, ha jól értem.

- Így van.

- Milyen ütemezéssel várható a kiterjesztés?

- Minden az előkészítő munkálatok, a fotózás, szakértői véleményeztetés, a lakossággal való megismertetésnek a függvénye, azaz egyben idő kérdése.

HÍR-ES OLDALAK

AKTUALITÁSOK, KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

A jelenleg vizsgált területen voltak elszórva, vagy egymás mellett párban nagyon szép, eredeti állapotban megmaradt, hagyományos turai parasztházak. Vannak olyan szakaszok, melynél sorban is előfordulnak (akár 10-15), ezért egyedi védelem alá helyezendők. Az, hogy közben előfordul egy-egy kockaház, az utcaképet nem zavarja. Utcaszakaszokat és egy házat is lehet így rendeletben védetté nyilvánítani. Az volt a rendezőelv, hogy azokat az épületeket kell védelem alá helyezni, amelyek homlokzatán az épület állagában minden eredeti és jó állapotú. Kapnának egy táblácskát, amely helyi tervezésű lenne. Ez hirdetné, hogy ez egy turai védett építészeti érték. Ennek megfogalmazása és megtervezése még megoldandó feladat. De védelem alá helyezendők olyan házak is, amelyek már változás történt a homlokzatán vagy a kerítésén. Pl. befalazták az ajtót, vagy a két ablakszem helyett betettek egy háromszárnyas, redőnyös, nagy ablakot. Ettől még a formája, a tömege eredeti. Ez táblát akkor kapna, ha a tulajdonos valami módon – támogatással vagy önerőből – visszaalakítja eredeti állapotába. Azoknál a házaknál, amik rosszabb állapotban vannak vagy nagyon átépítésre kerülnek, olyan kikötést tenne a rendelet, hogy átépíthetők: eszerint vagy eredeti állapotba visszahelyezhetők vagy építhet helyettük a lakos olyan lakóépületet, ami a helyi szabályozási terv szerint elkészíthető. A helyi szabályozási terv olyan előírásokat adott meg, hogy a homlokzati nyílásosztás, a tömegalakítás, a formálás aránya olyan legyen, ami a helyi építészeti utcaképek megfelelő. Ahol védett utcaképről van szó, ott az átépítés során az egész utcaszakaszt kell figyelembe venni. Ahol egyedi épületről, ott az érvényben lévő jogszabályok szerint, a szomszédos épületek közé kell beilleszteni az épületet. Ahol rosszabb állapotúak az épületek, ott nem törekedtünk arra, hogy ugyanúgy legyen visszaépítve. De ahol jó állapotúak, ott azt íránk elő, hogy nem lehet elbontani vagy csak úgy, hogy az első 4 m, az első traktus megmaradjon és mögé szabadon lehet bővíteni a helyi szabályozási terv szerint. Nagyon kevés lesz, amit teljesen védünk, mert erre csak néhány épület alkalmas.

- Kissé furcsán mutathat majd, ha 4 m után kap egy magasabb toldalékot a ház?

- Ez az utcaképet nem befolyásolja, láthatod, ha végignézel rajta. (Természetesen, ha szemben állsz, akkor észreveszed a kimagasodást.) Ez bevett gyakorlat, nem mi találtuk ki.

- Gondolom a lakosokat ilyen szabályhalmaz ismeretében, a benne rejlő értelemezési nehézségekben leginkább az fogja érdekelni, hogy mennyi lesz ebből a kötelezettségük és mennyi, amit önként vállalhatnak, saját belátásuk szerint. Hisz gondolom az előzetes tájékoztatás fontosságának van egy ilyen aspektusa is, valahol megcélozza a ráhangolódást, adott esetben a dolgok átértékelését tudatunkban.

- Az önkormányzati élet működésének vannak előírásai, és a tervezetet a helyben szokásos módon ki kell függeszteni, ismertetni a lakosokkal, a demokrácia szabályai szerint.

- Azt értem, hogy ez a kötelező gyakorlat. De ezen túl, nincs egy olyan célja ennek a tájékoztatásnak, hogy eleve serkentsen egy pozitív hozzáállást?

- Ez a rendelet most még csak az épületeket érinti. Ha a tulajdonosokat is érinteni fogja, az érintett ingatlan-tulajdonosokkal – teljes védelem esetében mindenképp – szeretnénk személyesen beszélni arról, hogy az épületüknek egy helyi védelemben lesz része. A szabályozási terv lehetővé teszi nekik, hogy minden egyes teljes védelmet élvező ingatlanon kettő lakóépület épüljön.

- Lehet, hogy evidenciákról van szó, de mégis, hallhatnánk néhány olyan kritériumot, külső jegyet, mely csélyt ad arra, hogy teljes védelem legyen kimondva.

- Ha külsejében az épületen nem cserélték ki az ablakokat, ajtókat. A tornác oszlopai is eredetiek (fa, öntött beton), az átfestés nem érdekes. A homlokzaton és az oromzaton az eredeti díszítések megvannak. Ennek sok variációja és stílusjegye lehet: Van az utcára néző, merőleges gerincű, nyeregletős parasztház. Van kis lekonyulású, van, aminek oromzatos faragott dísz van, van „rópatéglás” elejű. Van olyan, amelyiknek a padlás-térnél deszkázva van az oromfala, van, amelyiknek föl van falazva és vakolatos díszítéseket helyeztek el rajta. A kerítés egyrészt deszkakerítés a betekintés ellen, melyhez léckerítés párosul a kiskert előtt. A másik változat a kovácsoltvas, az udvar elé eső szakaszon helemezelve.

- Szeretnék tisztázni valamit, hogy semmiképp ne adjunk okot a félreértésre. Ha megvannak a személyes találkozók a védettséggel kapcsolatban, ennek ismerete milyen kötelezettségeket ró a tulajdonosra?

- Az építésügyben vannak országos jogszabályok – ezért kezdtem ezzel a helyi rendelet ismertetését is -, amely mindig abban az esetben ró kötelezettséget a lakóra, ha valamilyen engedélykérelmi szándéka van. Ha nem óhajt a házával semmit csinálni, akkor ezek a rendeletek nem kötelezik őt arra, hogy visszaépítse az eredeti állapotot. Csak abban az esetben, ha építési engedélyt kér, az engedélyezési dokumentumációt mindenképp a rendelet szerint kell elkészíteni. Ha helyi védettség alá esik az épülete és arra bontási tilalom van, akkor bontási engedélyt nem fog rá kapni.

- Ha önként vállalja, abban az esetben milyen ösztönzőrendszer, anyagi támogatás lép életbe?

- Az országos jogszabályok szerint a helyi értékek védelme egyfajta környezetvédelmi intézkedése az önkormányzatnak. A helyi építészeti értéket, mint a környezet egy elemét védi. (Ezek kulturális és műszaki elemek.) Ezért a Helyi Környezetvédelmi Alapból tudja az önkormányzat ezt támogatni. Országosan is tudják támogatni az Országos Környezetvédelmi Alapból. A Helyi Környezetvédelmi Alap forrása a környezetvédelmi bírságokból befolyó pénzalap, amit az önkormányzat fölbővíthet. Lehetősége van pályázni országos alapokból az önkormányzatnak és a lakónak egyaránt.

HÍR-ES OLDALAK

AKTUALITÁSOK, KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

- Van-e idegenforgalmi jelentősége ezeknek a törekvéseknek? Ha túlozni akarok, úgy is kérdezhetem: **Vannak-e olyan ambíciói a településnek, hogy egy másik Hollókővé varázsolja Turát?**

- Általában az szokott előfordulni, hogy egyetlen házat műemlékké nyilvánítanak, ami rendszerint a falumúzeum. Az összes többi – esetleg több száz – épület esetében a képviselő-testület feladata megőrizni az utókor számára, ezzel a település egyéni arculatát megtartva. A mostani modern, '60-as évektől számított építészet jobhára országosan egységes. Nem tudod megkülönböztetni a modern házak alapján, hogy hol jársz. A helyi népi építészeti emlékek viszont a település arculatának egvedi színtartói. Meghatározói lehetnek, ha elég van belőlük és védik azokat. Plane, ha védett utcaszakaszok is vannak, amiből összetéveszthetetlenül lehet látni, hogy Turán vagyunk.

- Mitől turai pl. egy homlokzat és nem galgahévízi?

- Különbségek vannak az oromzati díszítésekben, ajtók, ablakok kereteiben. Inkább képi megjelenítésben szemléltethetőek jól, szövegben elég nehéz körülírni. A díszítőelemek azonosak, csak azok megformálása tér el. Pl. Turán általában az oromzati faragás nem ér össze.

- Van általános tapasztalatod, hogy az emberekben milyen a hajlandóság a visszaalakításokra?

- Ahol már beindult valamelyest a falusi turizmus, ott gyakori. Emellett a '80-as években jött az az időszak, hogy sokaknak nem volt pénze új házat építeni, és ezeket alakították összkomfortossá. Ezeknek a házaknak alig van rezsije, ha rendszeren gondoskodnak róluk (pl. árvíz idején), hiszen ezek olyanok, mint egy élő objektum. De sokszor előfordult, hogy városhól kiköltözők vásároltak parasztházat. A turai emberek tudatában is formálódik már, hogy ez érték, hisz látható, hogy sokan gyönyörűen rendbentartják.

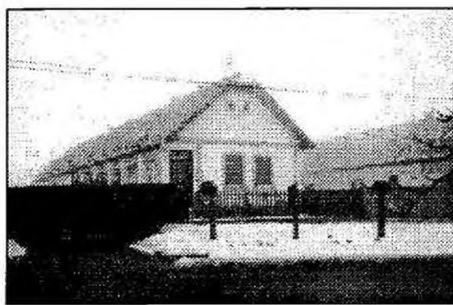
- Mennyire tehető komfortossá egy háromsztatú parasztház egy család számára?

- Teljesen összkomfortossá alakítható, különösen, ahol két háromsztatú egység van egymás mögött. Sok ilyen van, különösen a Kossuth úton. A pítvar, konyharész elég nagy ahhoz, hogy behelyezhető legyen a fürdőszoba és a főzőfülke. Így megmaradhat elől és hátul is szobának a többi rész. Ha valaki újonnan teszi összkomfortossá, annak vigyázni kell, hogy ne kerüljön a gázkonvektor és a gázcső utcai homlokzatra. Az önkormányzati példa az összkomfortosításra a „Dusa-óvoda”.

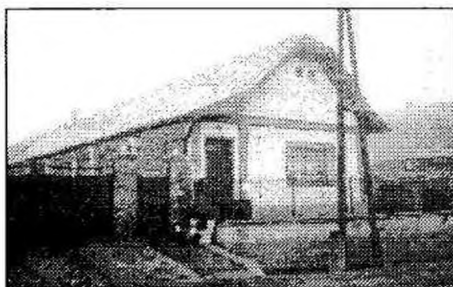
Még egyszer hangsúlyozom, senkit nem kötelez a rendelet arra, hogy a három szárnyas ablakát cserélje ki. De ha át akar építeni, megtarthatja az eredeti ablakot is, vagy ha cserélni akarja, azt már csak a jogszabály szerint teheti. Senki nem fog határozatot kapni, hogy cserélje ki az ablakot, de azt tudomásul kell venni, ha hozzá nyúl az épülethez, megadott feltételek szerint teheti. A cserénél inkább az arányok, a méretek vannak megkötve, az osztáshoz nem ragaszkodunk szigorúan. Rengeteg ilyen ablakot lehet kapni kereskedelmi forgalomban is. Amellett lehet az ablakban akár hőszigetelt üveg is. Tervbe van véve egy helyi motívumkincset tartalmazó gyűjtemény, füzet megjelentetése, egyfajta segédanyagként a visszaállításhoz. Kálna Tibor ötlete volt, mely mindenképp megvalósításra érdemes. A népi építészeti motívumkincs, formakincs egy kikristályosodott dolog, ami évszázadok alatt alakult ilyenné. A mostani modern építészet néha szül olyan dolgokat, mely idegenül hat, elút a környezettől, ezért arculatunkra és hagyományainkra nyugodtan legyünk büszkéek.

- Mielőtt köszönettel elbúcsúznék, azt kérem, hogy néhány fotóval illusztráljuk az elmondottakat az olvasók számára is!

Seres Tünde



Kerítés deszkából:
A felső képen látható parasztház (Kossuth L. út 2222. Hrsz.) akár már teljes védettséget is élvezhetne. A kovácsoltvas kerítésű háznál (Táncsics M. út 2327. Hrsz.) is csak ablakcsere szükségeltetne. (alsó kép)



Két gyönyörű példa: (balra) Lekontyolt, vakolatos díszítéses (2408. Hrsz.) és (jobbra) faragott oromzatú „rópatéglás” (2411. Hrsz., II. sz. Óvoda Dusa-portája) parasztházak a Dózsa György úton.

HÍR-ES OLDALAK

AKTUALITÁSOK, KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

"A földet nem szüleinktől örököltük, hanem unokáinktól kaptuk kölcsön." /Saint-Exupéry/ HULLADÉKGAZDÁLKODÁS ÉS KÖRNYEZETSZENNYEZÉS

A Turai Hírlap júliusi számában hírt adtunk a hulladéklerakó átadásáról. Két hónap elteltével kíváncsiak voltunk, mi történt azóta a telepen. BENKE SÁNDOR, a Szelektív Hulladékhasznosító és Környezetvédelmi Kft. igazgatója fogadott bennünket.



- Sándor, ahogy a kapun beléptem, valami rögtön feltűnt: elég nagy a csönd.
- Ennek az az oka, hogy csak októbertől működik a telep. A kivitelező cég májusban adta át a lerakót, innen az üzemeltetés gondjai a négy településre - Tura, Galgahévíz, Zsámbok, Vácszentlászló - hárult, a telep költségeit már nekünk kell állnunk.

- Mekkora lesz a várható foglalkoztatotti létszám októbertől?

- Pontos számot még nem tudok mondani. Most még a tervezés, az igények felmérése folyik a szolgáltatás kielégítő biztosítása szempontjából. Sok mindennek kell még megelőznie a végleges döntést, képviselő-testületi határozatokra is szükség lesz. Egy biztos: leendő kollégáinkkal - és saját magunkkal - szemben európai mércével mért elvárások lesznek, a magyar viszonyok között átlagos anyagi juttatások mellett...

- Az itteni dolgozók tényleg csak "itteniék", vagy hivatali alkalmazottként más feladatot is ellátnak majd?

- A négy település július 1-ével alakította meg a Szelektív Hulladékhasznosító és Környezetvédelmi Kft-t, ennek egyelőre nincsenek alkalmazottai. Ami már biztosnak látszik: két autó beindítását tervezzük 2-2 emberrel, illetve egy konténeres jármű fog üzemelni a lerakó területén egy vezetővel, ők csak a kft-nek fognak dolgozni. Az alkalmazotti létszámot azért sem tudom még konkrétan megnevezni, mert a másik három település is adni fog munkatársakat.

- Te végzed a telep felügyeletét. Rólad eddig annyit tudtunk, hogy évekig a hivatalban dolgoztál a Műszaki Csoportnál, majd hirtelen felbukkantál a megnyitón, mint igazgató. Gondolom érdekes és egyben izgalmas a feladat, kihívás számodra. De milyen út vezetett idáig? A négy évvel ezelőtti induláskor már eleve "benned gondolkodtak", vagy csak később alakult így?

- Olyannyira nem, hogy csak tavaly merült fel először. Együtt tartottunk hazafelé valahonnan a polgármester úrral, amikor feltette a "Mi lenne, ha..." kezdetű kérdést. Egyébként nem volt ilyen irányú előképzettségem, gépésztechnikus vagyok. Elvégeztem egy környezetvédelmi asszisztensi képzést, ahol rálátásom nyílt a telep vezetésével kapcsolatos tudnivalókra is, illetve részt vettem egy, a hulladékhasznosítással kapcsolatos tanfolyamon. Nagy megtiszteltetés, és - ahogy mondtad - kihívás ez a számomra. A feladat azért sem könnyű, mert - megismerve más városok, körzetek hulladékkezelési problémáit, és látva a külföldi példákat - szinte úttörő munkát kell végeznünk ezen a területen a környéken, de országosan is. Szeretnénk bevezetni és elfogadtatni az emberekkel a szelektív hulladékgyűjtés gondolatát. Persze tudjuk, hogy ez nem fog egyik napról a másikra teljesülni. Szakemberekkel folytatott beszélgetéseink során sajnos azt a tapasztalatot kellett leszűrnünk, hogy a válogatott szemétkelés technikája gyakorlatilag nem működik. Ahol kirakták a különböző feliratú konténereket, csak az első időszakban állt rá a lakosság, hogy figyeljen arra, mit hová dob. Később érdektelenné váltak, ahová sikerült, oda szórták a szemetet. Mi ezt természetesen nem akarjuk, így rögtön a háztartásokban szeretnénk az elkülönített gyűjtést megszervezni, oly módon, hogy ehhez a zsákokat és a rendszeres elszállítást biztosítjuk. A kivitelezésen, gyakorlati megvalósításon most is dolgozunk. Felmerülhet a kérdés, hogyan akarunk szelektív hulladékgyűjtést bevezetni, amikor az emberek többsége nincs tisztában a szerves, veszélyes, intim, stb. hulladék elnevezések jelentésével. Jogos kifogás, de örömmel jelenthetem, hogy hamarosan minden háztartásnak eljuttatunk egy információs anyagot, amely közérthető módon, szemléltető ábrákkal magyarázza el a legszükségesebb tudnivalókat. Az ötlet nem a miénk, külföldi példából merítettünk, de ott bevált, remélem, a turaiak is hasznosan forgatják majd. A füzet nemsokára nyomdába kerül, szerintem jól összefogott, frappáns a szöveg, a humoros illusztrációk pedig a kisebbeknek is örömet okoznak. A tájékoztató reklámfigurája, és egyben a mi emblémánk egy sündisznó lesz, amit azért választottunk, mert tiszta és szorgalmas állat.

- A másik időszzerű kérdés, ami mellett nem mehetünk el szó nélkül: a nyáron és ősszel, hónapokon át kellemetlenséget okozó tüzgyűjtások, égetések ügye. Mindannyian tapasztalhatjuk, hogy az első gyomkapálástól a falevelek lehullatáig terjedő időszakban valóságos "füstfüggöny" ereszkedik Turára. Nagyobb városokban a közterületfenntartók ezért komoly bírságokat szabhatnak ki, mi viszont nem élhetünk ilyen eszközzel. Mit lehet tenni mégis?

HÍR-ES OLDALAK

AKTUALITÁSOK, KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

- Ez valóban "égető" kérdés, ami sokunk pihenését, otthoni nyugalma zavarja, kiváltképp, ha hétvégén is ezt kell tapasztalunk.

- ... vagy akár minden este.

- Igen, bár ebben az esetben már notórius piromániáról lehet szó. Csak azt tudom javasolni a kerttulajdonosoknak, hogy jelöljenek ki egy erre alkalmas szegletet, és a növényi szárazakat, egyéb gyomnövényeket ide csoportosítsák. A nagyobb darabokat metszőollóval, más eszközzel fel lehet darabolni. Ezután a természet is elvégzi azt, amit egy kanna gázolaj, legfeljebb nem olyan látványosan, viszont füstmentesen. Gondoljon mindenki arra, hogy az ilyen égéstermékek súlyos légzőszervi panaszokat okozhatnak - főleg az erre érzékeny allergiások, asztmások esetében - nem beszélve arról, hogy az olaj a földbe szivároghatva a talajvízbe kerülhet, amit később a terményeinkkel együtt eszünk meg. Kis odafigyeléssel és pluszmunkával igazán megtehetünk ennyit - ha másokért nem, magunkért, gyermekeinkért.

- Így legyen, és akkor figyeljük a sünit!

Benke Sándor ezúton kéri a lakosságot, hogy az elhasznált növényi ételajat ne öntsék ki, gyűjtsék, a hulladéklerakónál szívesen átveszik ingyen és bérmentve!

Tordai László

MIT JELENT AZ ARGULATTERVEZÉS?

Ha röviden akarjuk megválaszolni a kérdést akkor fogalmazhatunk úgy, hogy „egy település tudatosan megformálja saját nyilvános képmását.” Arculat alapja történetileg: gazdaságiilag, sőt néprajzilag adott. Ez azonban önmagában és feldolgozatlanul szellemileg nem érték; mert artikulátlan, és üzleti, idegenforgalmi szempontból sem piacképes! Ez csupán az alap, melyre rá kell építeni a konkrét szellemi projectet: a „design”-t (formatervezést)! „El kell indulni a reálistan létező adottságokból, és ehhez rendelni egy célirányos piackutatást; azaz a rendelkezésre álló kondíciókhoz milyen kereslet gerjeszhető. Ezt ismerve és irányítva kell felépíteni a település nyilvános képmását („public image”). Stratégiaileg meghatározó a vizuális arculat!” - kezdte előadását Kálna Tibor a Vigyázó Kör (Egyesület Turaiért) szeptember 9-i ülésén.

A témával korábban már foglalkozott a Településfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság. Az augusztus 26-i ülésén „szempontok és elvárások a község arculattervezéséhez” címmel Tuka János mondta el gondolatait. Mindent figyelembe kell venni az arculattervezésnél. „ami az ott élő emberek hangulatát befolyásolja és az érkező idegen lát.” A tervezés során foglalkozni kell a gazdasági helyzettel; a kulturális, szociális és egészségügyi intézményrendszer működésével; a sportolási lehetőségekkel, az egyesületek, körök, klubok működésének

elősegítésével; a környezeti hatással – a község „látványával”... „Mit lát valaki, ha beérkezik a község területére? Milyen az utcakép? Milyenek a parkok? Hiányoznak az elgazító táblák.” „Meg kellene tervezni a község színdinamikáját; legalább a közintézményeknél.”

Kálna Tibor ezekre a gondolatokra építette további mondanivalóját. Elmondta, hogy fontos az önazonosság formálása, a lokálpatriotizmus. Községünknek van cimere, zászlója; működik egyesület és van színvonalas havilap. „Ki kell dolgozni koncepciót a középületek, közterületek – külső, belső látványtervezésére a földrajzi – néprajzi – történeti struktúrára jellemző egyedi növények; színek; építészeti népművészeti megoldásokra”. Az önkormányzatnak minél előbb információs és üdvözlőtáblákat kell elhelyezni a község határában és a megfelelő pontjain. „A magyarok önbecsülésével probléma van. Ez érthetetlen, de igaz. Összehasonlításképpen Nyugat-Európában és Amerikában „sikk” parasztnak, földművesnek lenni; (tiroli hörnadrág, farmerkalap - és nadrág; stb.) nálunk nem így van.” Pedig „nekünk ezer éves történelmünk és 1400 éves néprajzunk van! – Az U.S.A.-nak csak 200!” „A turai néprajzot; népművészetet nemcsak értékes, hanem szellemileg és üzletileg új értéket (tőkét!) teremtő szellemi kincs és morális 'aranyfedezet'”.

A település arculatát rendkívül meghatározzák a köztéri alkotások, parkok, szobrok,

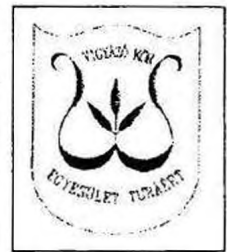
emlékművek. Az elmúlt években készült a Szent János ivókút, a II. világháborús emlékmű és a Homoki településnél lévő kereszt; melyekkel gazdagabbá és szebbé vált községünk.

Büszkék lehetünk az állandó községi eseményekre, rendezvényekre, elég említeni az óvodai „kislagzi”-t, szüreti felvonulást és bált; a Juniálisokat, „Turai Búcsút”, stb. „A turai 'Úrnapi körmenet' is megérdemelne akkora ismertséget, mint a csömöri.”

Mindennek látványos kezdete lehetne a MILLENNIUMI ÉV nyitánya – június 24-25-én – millenniumi zászló átadása és szentelése; Tura történeti monográfiájának ünnepélyes bemutatása; Emlékpark és emlékmű átadása – szentelése; Irodalmi (színpadi) műsor és tűzijáték; stb. „Meg lehetne hívni Mádl Ferenc professzort, Sára Sándor igazgatót, Jászoról és Csikszentimréről is jönnének vendégek.”

„A turai Kastély matricájával lehetne forgalomba hozni poharakat, tányérokat, vázákat. Szerencsére van már ilyen példa: egy vállalkozó olyan vázákat hozott forgalomba, melyeken Tura cimere látható.

Nagyobb reklámot érdemelnének a helyi és Galga menti ételkülönlegességek.”



HÍR-ES OLDALAK

AKTUALITÁSOK, KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

Nagyon fontos a médiareferencia! Az értékeinket el kell tudni adni! Külön hangsúlyt kell fektetni a színvonalas kiadványokra. Segíteni kell a médiát, ha a településünkről tájékoztatást akar adni. Például hiba lett volna, ha augusztus 29-én nem segítjük RTL Klub stábját, nem kísérjük el a faluba, s nem tudtak volna felvételeket készíteni a Kastélyról vagy a Falumúzeumról. Természetesen köszönet illeti a Kastély örét, illetve a Falumúzeum gondnokát, hogy lehetővé tették a bejutást.

Nemcsak segíteni kell a Turára látogató újságírókat, hogy korrekt tájékoztatást tudjanak adni, hanem a lehetőségekhez mérten ösztönözni is kell őket, hisz a község gyakori (pozitív) szereplője az újságokba igen előnyös. *„Tudatosan tervezett és válogatott információkat kell közvetíteni önmagunkról: minden kommunikációs csatornán – felhasználva a hagyományos írásbeli és az elektronikus médiát.”*

Azonban nem elégséges tudni, hogy mi mit akarunk; azt is ismerni kell, hogy mire van igénye a minket környező világnak; tehát ahhoz, hogy hatékonyan tájékoztassuk környezetünket, minél több ismeretet kell „magunkba szívunk” a külvilágról. *Ezáltal nem csupán „kiszolgálni” tudjuk a keresletet, hanem jó arányérzékkel, stratégiailag befolyásolni is!*

A község arculattervezésével a Kulturális, Oktatási és Sport Bizottság is hamarosan foglalkozni fog. Remélhetőleg hamarosan elkészül egy olyan anyag, melyet vitára lehet bocsátani.

1999. szeptember 10.

Kuti József

KEDVES TURAIK!

Tájékoztatni szeretném Önöket a Tura Története című tudományos feldolgozás jelenlegi helyzetéről. Nagy örömmel jelenthetem, hogy a könyv különböző fejezeteinek túlnyomó többségét a szerzők megírták, mindössze egy fejezet hiányzik, valamint egynek a befejező (az egésznek a negyede) részén most dolgoznak a szerzők, ám várhatóan rövidesen ezzel is elkészülnek. Mondhatnám: minden a terveknek megfelelően halad.

Milyen feladatok megoldása várat még magára?

Mindenekelőtt a hatalmas anyag „egybedolgozása”, stílári egyeztetése, szerkesztése; az egységes hivatkozás kidolgozása; a különböző, a téma jobb megértését szolgáló mellékletek összeállítása; rajzok, térképek, ábrák készítése, fényképek gyűjtése, válogatása, beszerkesztése; végül, de nem utolsó sorban a szöveg tipografálása, tördelése, a borítóterv elkészítése, röviden: könyvvé formálása.

Előttünk tehát még sok megoldatlan feladat sorakozik, de hát pontosan egy év áll még a rendelkezésünkre. Reményeink szerint a 2000. Évben Tura közel nyolcezer lakosa kezébe veheti a település múltját bemutató történeti monográfiát.

Végezetül, hogy törekvéseink maradéktalanul megvalósulhassanak, egy utolsó kéréssel fordulok Önökhöz. A könyv szövegének előbbé tétele érdekében **szükségünk lenne régi fényképfelvételekre**. Szeretném rögzíteni: már eddig is sokan segítettek, adták át különböző archív fényképeiket a könyv céljára. Természetesen mindent leközölni nem tudunk, a munka folyamán válogatnunk kell. Ám ezt csak akkor tehetjük, ha van miből válogatni. Nagy tisztelettel kérem tehát, hogy aki rendelkezik a kért témában fotóval/fotókkal, adja le az anyagot Seres Tünde műv. ház igazgatónak, aki az érdekelt képek másolása után az eredetit visszajuttatja a tulajdonosoknak.

Milyen fotók kellenek?

1./ Minden olyan fotó, amelyik még az elmúlt században készült.

2./ Az 1900-1944 közöttiek, az alábbi témák szerint:

Személyek - név szerint: báró Schossberger Viktor (és családtagjai), Faragó Lajos, Rolf Kamilló, Reich Miklós, Gróf, Hercz földbérnök, Kálmán István, Csoór Lajos országgyűlési képviselők, Körmendi József, Fekete Sándor intézők, esetleg más uradalmi tisztviselők, Pászky István, Elefánty Kálmán, Volter Ferenc, Csányi József óalkalmazottak, jegyzők, más községbeli al- és segédjegyzők, írnokok, kisbírók, bábák, mező-és éjjeliőrök, Dr. Homonnay Ferenc, Dr. Hajdú Sándor, Dr. Főző József, Dr. Molnár Pál, Dr. Heilig Aladár, Dr. Sándor János és István emberorvosok, Misznik Károly, Francz Jakus, Várkonyi József (fiatalkori kép!) állatorvosok, Molnár Jakus, Prokopovits Brunó gyógyszerészek, Benke Péter, Maczkó Péter, Tóth M. János, Galyó István, vitéz Sára János, Tóth István községi bírók.

Személyek - téma szerint: általában turaiak (egyének és családok), a községi képviselő-testületek, előjáróság tagjai, bármelyik egyesület, kör, párt stb. tisztikara vagy tagsága, katonaképek (külön, de családdal is lehet), iparosok, kereskedők, földművelők (külön, családdal, munka közben), vasutasok (külön és családdal), cigányzenészek (valamelyik együttes, „banda”), legények, leányok, gyermekek turai viseletben.

Események, történések: Turán történetek, a községgel kapcsolatosak. Bármilyen ünnepség, rendezvény, gyűlés, temetés, lakodalom stb., vadászat, halászat, szántás-vetés, aratás, behordás (ökör-, lófogattal), cséplés (kézi, gépi), kertészet, szüret, egyéb mezőgazdasági munka. Árvíz, útépítés, útkaparás, vasútépítés, II. világháborús harci cselekmény, egyéb események. **Épület, falurész, határrész:** régi képeslapok, a templom (1911 előtt!), szobrok, emlékművek, a kastély, községháza, malmok, magtár, egyéb uradalmi épületek, iskolák, posta, orvosi rendelők, kórház, állatorvosi rendelő, orvosi lakások, gyógyszertár, üzletek, műhelyek (kívül-belül), kocsmák, vendéglők, állomás, strand, a „gyár”, Magyar-Olasz Bank, Hitelszövetkezet, Tejszövetkezet. Majorok, tanyák, intézői lakok, cselézházak, erdészházak, istállók, utca-részek, falurészek, határrészek, Galga, halastavak, hidak. **Egyéb:** a felsorolt személyeken és témákon kívüli, figyelemre és közlésre érdemes fotók.

Nagyon jó lenne, ha a leadott fotókat nemcsak megmutatnák, hanem közlésükhöz hozzájárulnának.

Aszód, 1999. július 31.

Támogatásukat előre is hálásan megköszöni: **Dr. Asztalos István**

KARDOSS IMRE PÉTER

részére

**Tura Nagyközség Önkormányzatának
Képviselő-testülete**

**az iskolai nevelő-oktató munkában
több évtizeden keresztül végzett
kiemelkedő tevékenységéért a**

TURA DÍSZPOLGÁRA

kitüntetését adományozza.

Tura, 1999. augusztus 20.

FOTÓ: Seres Csilla



1937-ben született Kókán, de mindig is Turán élt, tanult. A ceglédi Kossuth Lajos Gimnáziumban érettségizett, majd következtek a szegedi egyetemi évek. A diploma megszerzése után a turai Általános Iskolához került matematika-fizika szakos tanárként, de 1965-től már a Mezőgazdasági Szakközépiskola igazgatását végezte, annak megszűnéséig, 1970 és 1989 között látta el az igazgatói teendőket a helyi Általános Iskolában is. Nyugdíjasként ma is tanít, a fenti szakokon kívül számítástechnikát. Imre bácsival arról beszélgettem, mit is jelent neki ez a kitüntető cím, hogyan látja az elmúlt több mint három évtizedet, és milyen tervei vannak a jövőt illetően.

- Először is hadd gratuláljak a kitüntetéshez.

- Köszönöm szépen.

- Azon gondolkodtam, mit jelenthet egy ilyen elismerés valakinek, aki egész életében lelkiismeretesen végzi a dolgát, azt csinálja, amit szeret, aztán egy szép napon mások úgy gondolják, hogy ezért "jutalmat" érdemel. Megváltozik ettől az önértékelése, vagy éppen megnyugvással tölti el, esetleg összegzésre, visszatekintésre készíti. Hogy van ez?

- Mindenképpen jó érzés volt, az ember önbizalmát erősíti, annak ellenére, hogy biztos vannak a községben jó példák, akik legalább ennyire rászolgáltak. Megpróbáltam úgy szemlélni, hogy a kitüntetés a képviselő-testületől kaptam, őket pedig a turai polgárok választották, így módon talán a lakosok akarata is tükröződik a döntésben, tehát a község kitüntetésének tekinthetem. Ugyanakkor értelmezést is kerestem a "díszpolgár" elnevezésre. Pozitív megkülönböztetés az biztos, noha korábban úgy képzeltem, hogy díszpolgár az, aki nem "igazi" polgár.

- Ez mit jelent?

- Azt jelenti, hogy hivatalosan nem turai polgár, de „befogadják”, vagy „visszafogadják” tiszteletből. Nagy államsföket szoktak így kitüntetni egyetemek, akadémiák, egyéb intézmények. Vagy Pl. Sára Sándor lehet Turán díszpolgár, hiszen - turai gyökerei ellenére - már régen nem turai, de életműve alapos indok arra, hogy mi turaiak büszkék lehessünk rá ily módon is. Eddig így gondolkodtam erről a fogalomról, most át kell értékelnem. Annak idején mi alkottuk a rendeletet az önkormányzatban, de már nem emlékszem, hogy pontosan milyen kritériumoknak kell megfelelni ahhoz, hogy valaki megkapja. Az elismerés jólesett, az átadás körülményei már kevésbé, de erről biztosan hallottál.

- Arra gondol, hogy illene meghívni az embert a saját kitüntetésének átadására?

- Igen, de legalább a helyszínen megindokolni, hogy miért kapja. Én megértem azok helyzetét, akik "belefulladtak" a szervezésbe a polgármesteri hivatal részéről, nincs is bennem sértődöttség emiatt. Igyekeztem segítőkész lenni oly módon, hogy leírtam előtte röviden a pályámat - amire lehet hivatkozni -, mert erre már nem jutott idejük. De ez csak egy száraz szakmai önéletrajz volt, amiből még nem tűnik ki, hogy az illető miért is kapja ezt a megtisztelő címet. Gondolom azért, mert mások nagyra értékelik, amit csinált, de ezt mégsem fogalmazhattam bele a saját életrajzomba. A családomat is meglepte a szervezés módja, nem értették.

- Ez valóban sajnálatos. Remélem idővel ebben az esetben is igaz lesz a mondás, miszerint "csak a szépre emlékezem". De ha már szóba került a szakmai múlt: évtizedekig állt különböző oktatási intézmények élén vezetőként, ma viszont "csak" a tanításnak él. Nyilván mindkettőnek megvan a szépsége és az árnyoldala is. Anélkül, hogy fel lehetne dolgozni egy emberöltőnyi időszakot néhány mondatban, kérem, próbáljon meg összehasonlítást tenni.

- A mai világban egy intézmény vezetése merőben különbözik a korábbi állapotoktól. Az én időmben kevesebb önállóság, több központi vezérlés volt.

- Melyik a jobb?

- Bizonyos szempontból az kényelmesebb volt, ugyanakkor megvolt az a hátránya, hogy dirigáltak, és sokszor olyan intézkedéseket is végre kellett hajtani, amit nem szívesen tettünk. Ebben az értelemben tehát a mai rendszer jobb, az önállóság viszont nagyobb felelősséggel jár. A vezetési munkát én már akkor is nehezen viseltem idegileg. Soha nem tudtam rendesen aludni, nem volt nyugodt nyarom, mindig jobban örültem a tanévkezdésnek, mint az évzárónak. Az épületek szétszórtsága miatt a biztonság tekintetében is volt ok az aggodalomra, nem egyszer jöttem be úgy hétfőn, hogy valahová betörték a hétfégén. Jó érzés, hogy most csak tanítok, annál is inkább, mert 25 éves vezetői munkám mellett erre kevés lehetőségem volt. A pályám kezdetén én erre készültem, minden vágyam volt, hogy tudással vétezzem fel az ifjúságot, bebizonyítva a gyerekeknek, hogy a matematika nem nehéz, nem kell tőle félni. Nagy részük azért nem tud teljesíteni, mert eleve úgy áll hozzá, hogy ez megfoghatatlan, elérhetetlen valami. Ellenkezőjének tudatosításán akartam

munkálkodni, amire ma több időm nyílik. A számítástechnikát személyesen kellett behoznom az iskolába, a kollegáim közül senki sem vállalta, amikor beindult a megyében. Én jártam a tanfolyamokra, honosítottam meg az oktatását. Izgalmas időszak volt számomra, szerettem. A fejlődés ma már olyan gyors ezen a területen is, hogy rendkívül nehéz követni. Annak idején ZX-81-essel kezdtünk. A programozást szinte csak elméletben tehetjük meg. Később a Commodore gépeken már el tudunk indulni valamerre. Nagyjából a vezetésből való kikerülésem idején kaptuk az első IBA-eket, melyek fejlesztése folyik a mai napig. Már vannak érdeklődők a tantestületből a számítástechnika iránt. Amíg az ő képzésük nem fejeződik be, vagy nem lesz megfelelő szakember, szívesen vállalom az oktatást.

- **Többször szóba kerültek a gyerekek. Mit szól ahhoz a véleményhez, hogy "Imre bácsi kemény kezű tanár, szigorú ember, de jól magyaráz és fantasztikus humora van."?**

- Igen? Hát, nem is tudom... Hogy jól magyarázok-e, a diákoknak kell eldönteniük. Az igaz, hogy én nem tartom magam olyan született matematikai zseninek, mint egyik-másik tanár. Nekik sok minden természetes, ezért a magyarázatnál megfélemlenek bizonyos dolgokról.

- **Vagyis ő érti, csak éppen átadni nem tudja...**

- Így van. Mindig meg kell próbálni a gyerek fejével gondolkodni. Ami a humort illeti, ebben is lehet valami, mert a helyzeteket - ha alkalmasak rá - igyekszem ilyen szempontból megragadni a gyerekek között is bárhol, de a korábbi képviselő-testület tagjai is tanúskodhatnak ilyesmiről. A humornak, az (ön)irónikus látásmódnak nagy szerepe van az életben, a munkám mellett nekem is "életető elemem". Szigorúság? Ez nézőpont kérdése. Nyilván tudod, hogy csoportbontásban tanítjuk ma már a matematikát is, én most egy gyengébb képességű csoportot oktatok. Ezeknek a gyerekeknek azonban nem is elsősorban a képességükkel van baj, hanem az odafigyeléssel, érdektelenséggel. Velük is megtalálom a közös hangot, persze van, amikor nem a halk beszéd vagy az engedékeny magatartás a jó módszer.

- **1970 óta sok minden változott az oktatásban, gyökeresen más szemlélet uralkodik most, mint akár csak néhány évvel ezelőtt. Milyennek látja a ma iskoláját?**

- Hogy divatos szóval éljek, ez már egy menedzser-szemléletű vezetést igénylő iskolaforma, amit csak az köt össze a régebbi időkkel, hogy az iskolapadban még mindig diákok ülnek, a dobogón pedig még mindig tanárok állnak. A rendszerváltás óta sok mindennel kísérleteztek már, aminek a gyakorlatban, napi szinten épp az előbb említett diák és pedagógus látta kárát. Most megint ott tartunk, hogy az előző években bevezetett hat- és nyolcosztályos gimnáziumok szervezését szeretnék megnehezíteni, mert kiderült, hogy nem feltétlenül jó az, ha a gyereket ilyen korán kiszakítják a környezetéből. Turáról is sok jó képességű fiatal "szívtak el" ezek az iskolák, és azt tapasztaltuk, hogy sok esetben egyáltalán nem volt biztosíték arra, hogy magasabban kvalifikált tanárok kedvezőbb körülmények között oktatták őket.

- **Igényli-e a mostani iskolavezetés azt a tapasztalatot, amit Imre bácsi a 25 év alatt megszerzett?**

- Ritkán, de ennek nem személyes okai vannak. Más vezetési módszert igényel a mai munka, egy iskolaigazgatónak nem elsősorban pedagógusnak kell lennie, amit helyteleníték, hanem - nem tudok jobb szót rá - menedzsernek. E tulajdonsággal én kevésbé rendelkezem. Ezért nem is biztos, hogy olyan sikeres vezető lehetnék, mint Seszták Sándor kollégám, aki nagyszerűen csinálja ezt. Ő "harcolt" azért, hogy az iskola önálló gazdálkodó lehessen, ami teljesült is, noha végső soron még így is az önkormányzattól függünk. De úgy érzem, hogy jó a kapcsolat, amit a két intézmény között koordináló iskolaszék példás munkája is elősegít.

- **A közéletben is tevékenykedik, bár az utóbbi időben mintha nem lenne annyira tevékeny, mint korábban. Mi ennek az oka, fáradtság, tudatos távolságtartás vagy egyszerűen nem köti már le ez a fajta munka?**

- A közéleti tevékenység nem mindig hálás feladat. A személyemmel, tevékenységemmel kapcsolatos véleményeket mindig túl komolyan vettem, amit utólag végiggondolva, szelektálnom kellett volna. Bizonyos típusú emberek hajlamosak véleményt formálni anélkül, hogy a helyzetet tökéletesen ismernék. Ebbe egy kicsit belefáradtam. Az már csak ráadás volt, hogy sok esetben tehetetlennek éreztem magam, nem láttam az elvégzett munka értelmét, eredményét. (Pl. a szociális jellegű munka, de néha még az érdekvédelem területén is.) A közélettől azonban nem vonultam vissza teljesen, a Közalkalmazotti Tanács elnöke vagyok, a szakszervezeti bizottságban nyugdíjasként is dolgozom, a községben pedig tagja vagyok az Idősekért Turán Közalapítvány kuratóriumának.

- **Ha lehet így fogalmazni, most az "aktív" nyugdíjas korszakát éli. Nem tervezi, hogy minden feladattól megszabadulva egyszer csak kiül a tornácra mondjuk újságot, könyvet olvasni, vagy esetleg kikapcsolódásképpen megmetszi a fákat a kiskertben, szóval olyasmit, ami a nyugdíjas fogalmáról a képzeletünkben él?**

- Kérdésed jogos, felmerült már bennem is, talán a kollégáimban is. Hiszen amikor fiatal az ember, mindig arról álmodik, hogy ha egyszer majd nyugdíjas lesz, végre maga oszthatja be az idejét, nem kell másokhoz igazodnia. Közlebb kerülve az időskorhoz ez gyakran megfordul, és csak akkor érzik magukat hasznosnak, ha tovább tevékenykedhetnek. Bizonyítva ezzel, hogy az idő eljárt ugyan, de nem felettük. Hogy miért nem tervezem a passzív nyugdíjas létet? Aki erről a pályáról nyugdíjba megy, szellemileg gyakran elfárad, de fizikailag még tettekre kész. Nekem is van kertem, kedvem, de még izomerőm is lenne a megműveléséhez, levegővel viszont kevésbé bírnám. Egész életemet úgy dolgoztam végig, hogy egészségileg mindig hátrányosabb helyzetben voltam a korosztályomhoz képest.

- **Azért a leendő unokákkal szívesen tölti majd idejét...**

- Velük feltétlenül, csak hogy egvelőre még a láthatáron sincsenek. Irigylem is azokat a kortársaimat, akiknek ez az élvezet már megadatott.

- **Ami késik, nem múlik.**

- Hát igen, remélem, hogy csak késik. A számítástechnikával viszont továbbra is szívesen foglalkoznék, ha igény lenne rá, akár itt az iskolában is, szakkör keretében.

- **Én biztos vagyok benne, hogy lesz rá igény. Köszönöm a beszélgetést, az őszinteséget, még egyszer gratulálok az elismeréshez, jó egészséget kívánok!**

Tordai László

KANGYAL JÓZSEFNÉ

részére

**Tura Nagyközség Önkormányzatának
Képviselő-testülete,
hosszú évtizedeken át
a turai sportolókért és
a sportlétesítmények megőrzéséért
végzett áldozatos tevékenységéért
TURÁÉRT EMLÉKÉRMET
adományozza.**

Tura, 1998. augusztus 20.



FOTÓ: Serey Csilla

A megbeszélte időponttal több mint egy órával később tudok megérkezni KLÁRI NÉNIHEZ, akit közel másfél óráig sikerült izgalomban tartanom. De talán még régebbi lehet benne a várakozás, hiszen a kiténtetést már jó egy éve megkapta, és mégis, csak most jut el hozzá hírlapunk. Ő süteménnyel,

üditővel, kikészített oklevelével fogad, s az izgalommal teli várakozás - szellemi frissességgel és büszkeséggel vagy inkább méltósággal átítatott - lendületté alakul, mintha nem is ebben az esztendőben lenne 85 éves. És már kezdi is, hiszen pusztán jelenlétem már magában foglalja az első, kimondásra sem váró kérdést.

- *Húsz évet dolgoztam az óvodában dajkaként, azután idejöttem a sportkörhöz 1972-ben, ahol pedig 19 évet dolgoztam. Nagyon sokat kintlódtam. Nem úgy mint most, hogy be van vezetve a gáz, a víz. Akkor a kastélyiskolából kaptuk a vizet. Chikan tanár bácsi öreg volt, és sokszor elfelejtette megnyitni, olyankor az utcáról kellett hurcolnom. Nem igen volt a sportkörnek pénze.*

- **Akkor ki volt a sportkör vezetője?**

- *Visi György az elnök és Köles tanár bácsi az edző.*

- **Mikor is született Klári néni?**

- *1914-ben.*

- **Mi az eredeti végzettsége?**

- *Tanítóképzőbe jártam Zalaegerszegre. A négy évből anyagi okok miatt én csak hármat végeztem, majd siettem elhelyezkedni. Rövid ideig dolgoztam, mert férjhezmentem egy turai detektívfelügyelőhöz. A korabeli politikai rendszer miatt őt üldözték, munkát nem kapott. Én pedig hennmaradtam dajkának az óvodában 1951-től. Eleinte csak nyári időben volt óvoda.*

- **Erdélyi Ági néni néhány éve - szintén a Turai Hírlap hasábjain - írt arról, hogy Klári néni egyike volt a turai - nemcsak nyáron üzemelő - óvoda (ma I. sz. Óvoda) megalapítóinak.**

- *Ott voltam az első dolgozók között. Weininger Katalin volt az első vezető óvónő, ő nem turai volt, majd később végeztek Magdiék (Sára Ferencné) és Arankáék (Pászti Péterné). Én leginkább Arankával dolgoztam kiscsoportban. Senki nem akarta ezt a csoportot vállalni, mert sok gond van velük. Bepisilnek, bekakilnak, öltöztetni kell állandóan.*

- **Ki az, akire a gyerekek közül szívesen emlékszik vissza Klári néni?**

- *Sokan kerültek az óvodából ide a sportra. Sára József, aki a Trincsen lakik. Kiskorától itt játszott a pályán. Azután Gázsó, Galyó.*

- **Később kifejezetten felkérték arra, hogy lássa el a sportkör gondnoki feladatait?**

- *Igen, engem és a férjemet.*

- **Ez szerződéssel történt vagy társadalmi megbízásaként működött?**

- *Szerződéssel.*

- **De gondolom, a pénznél nagyobb volt a lelkesedés.**

- *Igen, nagyon szerettem a gyerekeket.*

- **Már korábban is a sportpályán laktak Klári néniék?**

- *Nem, ezt szolgálati lakésként kaptuk a sportkörtől. Korábban először a Tisz udvaron lévő épületben éltünk, ami a báróé volt. A mivel a nagyszüleim a bárónál dolgoztak (a nagymamám volt a házvezetőjük és a nagyapám főkertészként létesítette az üvegházat, az egész kertet a kastély körül), ezért kapták meg a lakást. De aztán jött a háború, és a bárót zsidó származása miatt - habár már jóval előtte kikeresztelkedett - üldözték, munkaszolgálatba vitték, vagyonát elvették, és minket is kilakoltattak. A nagymamámnak volt a kastélyban egy konyhalánya, aki mondta, hogy van neki egy kis melléképülete (szoba-konyha), a szükséges hűtőainkkal húzódjunk meg ott, ameddig akarunk. A front alatt is többször költözködtünk. Közben mindkét bátyám meghalt tbc-ben.*

- **Schossberger báró élő leszármazottaival tetszik kapcsolatot tartani?**

- *Nem, pedig a bárókisasszony keresztanyám volt. Mikor enyém keresztelt, nagyon fiatal kislány volt. Afféle, aki szereti a kisbabákat. Nem nagyon tartottuk a kapcsolatot, mert nagyobb korában már sose tartózkodott otthon. Jött-ment mindenhol a külföldre. Na és emellett nagyobba csaként valahogy nem szerettem a bókölést, hogy: „Kézít csókolom Báró néni”. Mindig azt mondtuk a testvéreimmel, hogy ugyanolyan egyforma ember, mint én, csak neki több fizetés jutott. A báróéktól csak a kertemben lévő fagyval bokor maradt, mely télen-nyáron zöld.*

AKI A FOCISTA GYEREKEKÉRT ÉL(T)

- Arról meséljen részletesebben, hogy mi volt a feladata a sportkörnél?
 - *Takarítani az udvart, a termeket, mosni a ruhákat. A pálya rendbentartását pedig a férjem végezte, míg meg nem halt.*
 - Klári néni ideje alatt kik voltak a helyi futball vezetésének nagy egyéniségei? Melyik volt a turai futball legdicsőségesebb korszaka?
 - *Hát, apukád (Seres László) idejében. Nagyon sokat foglalkozott velük. Szívvél-lélekkel csinálta, és szerették is a gyerekek. Az ő csapata után nem volt piszkos a terem, mert arra tanította őket, hogy töröljék le a lábukat, mielőtt belépnek. Ha valaki meg volt fázva, lelkére kötötte, hogy igyon hársfa teát. Tóth M. Imre is sokat dolgozott itt a gyerekekkel. Mindig mondta nekem: „-Klári néni, össze ne szedje a szemetet. Azért vannak a fiatalok, hogy ők lehajoljanak és felvegyék.”*
 - Hogy értékeli a mostani állapotot?
 - *Nem nagyon említésre méltó.*
 - Miben látja az okát Klári néni?
 - *Alig vannak olyan emberek, akik megértik azt a gyereket, és tudnának úgy foglalkozni vele. Apukád és Imre: bennük volt meg szív és lélek. És jobban is ment minden.*
 - Emlékszem, akkor nemcsak az edzéseken jöttek össze, hanem pl. közösen szilvesztereztek, rendszeresen edzőtáborokba jártak. Az a baj, hogy míg az említett nevek helybéliek voltak, addig azóta mindig külsős emberektől várják a „megváltást”. Klári néni lát reményt a „feltámadásra”?
 - *Nem vagyok túl optimista. Annak idején apukádék állandóan itt voltak. Figyelemmel voltak a legapróbb sérülésre. Most pedig leadják a fociórát és Isten veled. Én se voltam megfizetve ezért a munkáért, de szerettem a gyerekeket és értük mindent igyekeztem megtenni.*
 - Az edzőkön kívül tudunk még néhány nevet, akiknek abban az időszakban sokat köszönhetett a turai sportélet?
 - *Varju Misire is mondhatom, hogy derék és becsületes ember. Amikor építették az emeletet, ő látta, hogy esténként is milyen sokat dolgozik. Nem is tudom megérteni, hogy bírtam. Tüzelni kellett, szemet behordani, fát vágni gyűjtősnak, nagy porta havat elsöpörni, tárcsás géppel mosni, állni felette, slagolni bele a vizet, fölmosni utána. Ugyanis minden egyes edzésen tiszta ruhát adtam rájuk. Akkor is volt serdülő, ifi, felnőtt, sőt kézilabdacsapat is. Ő szerzett nekem automata mosógépet. Látta, amikor süroltam a csempeket. A testvérét és rokonait - akik akkor ott hüfjétek - kérte, hogy segítsenek és hozzanak nekem jó mosószer, tisztítószereket.*
 - Mi tartotta Klári néniben a lelket?
 - *A gyermekeim.*
 - Klári néninek a sporthoz korábban is volt vonzalma? Esetleg a családtagok közül focizott valaki?
 - *A férjem fiatal korában. Akkor is voltak bajnokságok, székérrel vitték át egymást egyik faluból a másikba.*
 - A foci játékszabályait is ismeri Klári néni?
 - *Azt azért annyira nem, pedig a mérkőzéseket a legtöbbszor végignéztem, hogy lássam, melyik gyerek milyen ügyes, hogy mozog. Mert ugye azok a gyerekek az én kezeim alatt nőttek fel az óvodában.*
 - Már akkor lehetett látni, hogy benne van a gól a lábukban!
 - *Mindig figyelemmel kísértem őket, beszélgettem velük.*
 - Ha a sportélettel kapcsolatban nem is túl optimista Klári néni, hogyan látja Tura fejlődését egyéb téren?
 - *Nagyon szépen fejlődik.*
 - Ugyanakkor itt ez a kastély, aminek megmentése még mindig kérdőjeles.
 - *Ez nem a mostani vezetők hibája, hanem a Visik hagyták leromlani. Nem volt olyan nagy baja, akkor kellett volna a tetőzetet helyrehozni.*
 - Mit látna benne szívesen Klári néni? Mire volna jó hasznosítani?
 - *Ha a falu itt művelődhetne, a fiatalok és egyáltalán a helybéliek birtokba vehetnék egy részét.*
 - Igen, ez nekem is megfelelne művelődési házként. Szívesen áthelyezném ide a székhelyemet. Természetesen egy része lehetne múzeumi jellegű. Bevallom én egy kicsit megdöbbenéssel tapasztalom, hogy az állam egy Operaházat is megtervező Ybl Miklós hagyatékát ennyire sorsára hagyja. Amikor még a báró családja lakta a kastélyt, mit jelentett a turai embereknek?
 - *Sokaknak megélhetést, kenyeret. A kastélyhoz tartozó konyhakertben rengeteg alkalmazott volt, amellet a gyönyörű szép üvegházban is, ahol rengeteg citromfa volt. Az öregbáró megbecsülte az alkalmazottakat, minden hétvégén – persze ők csak nyári időszakban tartózkodtak itt – tartott nekik táncos mulatságot cigányzenészekkel.*
 - Hogy érintette Klári nénit a képviselő-testület által megszavazott Turáért Emlékérem?
 - *Életemben ez volt a legnagyobb örömem, hogy értékelték a munkámat. Mikor kikerültem az óvodából úgy éreztem, üres az életem gyerekek nélkül. Így boldogan vállaltam a sportkör felkérését, abban a reményben, hogy biztosan sokan jönnek focizni az óvodásaim közül. Gyakran sétálnak ki a sportpályára a mostani ovisok, büszke is vagyok rá, hogy Korsós Anikó (l. sz. Óvoda vezetője) az én óvodásom volt. Nagy szó, hogy megértették a munkámat. Jól esett, hogy pont azok a gyerekek adták az elismerést, akikkel annak idején foglalkoztam. Még most is idejönnek és kérdezik: „-Klári néni, emlékszik még rám? - Hogyan emlékeznek, mikor kicsi korom óta a kezemen voltatok!”*
 - Milyenek Klári néni nyugdíjas napjai?
 - *Haragszom a turai sportra, mert nem engednek Zsuzsiék (Klári néni lánya) dolgozni. Akkor pedig leromlok, ha nem végzem azt a munkát, amit eddig. Az izmaim felmondják a szolgálatot. Azóta fáj a derekam, a hátam, nem tudok menni...*
- Persze mindezt nevetve, de a legnagyobb őszinteséggel mondja. Sajnos, Klári néni két évtizedes munkáját a sportkörnél egyetlen fotó sem dokumentálja. Az egyetlen közéleti kép már a köszönetmondás idején, az 1998-os ünnepségen készült, ahol Kangyal Józsefné az önkormányzattól kapott kitüntetést.**

Seres Tünde

CSATÓNÉ KEREK ERZSÉBET

részére

**Tura Nagyközség Önkormányzatának
Képviselő-testülete
a szociális gondoskodás területén
három évtizeden keresztül végzett
kimagasló szakmai tevékenységéért a
TURÁÉRT EMLÉKÉRMET
adományozza**

Tura, 1999. augusztus 20.

3 ÉVTIZEDE AZ IDŐSEKÉRT

FOTO: Seres Csilla



- Erzsi néni augusztus 20-án a Turáért Emlékérem kitüntetését vehette át. Az önkormányzat képviselő-testülete színvonalas vezetői munkáját ismerte el ezzel. Mióta áll a Szociális Otthon - hivatalos nevén Időskorúak Otthona - élén?
- 1969. április 16-án jöttem ide dolgozni. Óvodás korú volt a gyermekem, ezért jó lett volna helyben munkát találni. Néhány napig gondolkodtam, majd jelentkeztem. Próbaidőre felvettek - ennek már 30 éve. Az intézmény vezetését 1972-ben vehettem át, addig gazdasági vezetőként dolgoztam.
- A kívülálló úgy sejtí, hogy az idős, beteg, sok esetben a család által magára hagyott gondozott átlagon felüli türelmet kíván az ápoló személyzettől. Mivel biztatja munkatársait, ha fáradni látszanak?
- Elsősorban empátikus készségre van szükség ahhoz, hogy az idős embereket megérthessük. Olyan munkatársakkal szeretek együtt dolgozni, akik képesek ennek az elvárásnak megfelelni. Irodám ajtaja mindig nyitva áll azok előtt, akik segítségére szorulnak, és örülök, ha kollégáim problémáinak megoldásában segíthetek. Szerencsére vagyunk olyan kapcsolatban, hogy őszintén beszélgethetünk.
- Az Időskorúak Otthona a turai önkormányzat egyik intézménye. Kik kerülhetnek ide? A faluban olykor nem csupán idős korú otthonlakóval lehet találkozni.
- Naponta lehet látni azokat, akik szívesen sétálgatnak, bevásárolnak. Vannak olyan kijáró lakóink, akik szabadidejükben sajnos italoznak, ebből adódtak már problémák... Gondoskodnunk kell azokról is, akik fizikailag, mentálisan betegek, esetleg szellemileg epültek le. Időskorú, vagy betegségük miatt magukat ellátni nem tudó rászorulóknak válhatnak az otthon lakóivá. Azok a magányos emberek, akik közvetlen környezetüktől nem kapják meg az emberi méltóságnak megfelelő gondoskodást, szintén helyet találhatnak nálunk.
- Mennyi most a gondozottak létszáma, ebből hány turai lakos él Önöknél?
- Intézményünk 67. esetenként 70 fő részére biztosít férőhelyet. Ebből mindössze 25 turairól gondoskodunk, a többiek a környező településekről érkeztek, várnak bejutásra.
- Az "Idősekért Turán Közalapítvány" is az Ön által vezetett intézményben működik. Mi volt az alapítvány létrehozásának célja?
- Az volt a szándékunk, hogy az idősök helyzetének jobbítására felajánlott pénzüsszeget az alapítvány ottági bizottsága ítélhessen a megfelelő helyre. 1997 óta él a támogatásnak ez a formája.
- Bizonyára sok megható történet születik az idősök körében...
- Egy-egy szervezett programon - kiránduláson, szüreti, farsangi mulatságon - lelkesen vesznek részt. Gyermeki rácsodálkozással fedezik fel az újat, fogadják be az élményt. Az otthon falain belül születnek barátságok, szerelmek, olykor házasságot is kötnek az idősök.
- Mit jelent Önnek a kitüntetés, örült-e az elismerésnek?
- Különleges érzés volt átvenni ezt az érmet, néhány nappal később tudtam feldolgozni, hogy mit is jelent számomra. Szülőhelyemen ismerték el, hogy három évtizeden keresztül irányítottam az Időskorúak Otthonának életét. Az elismerés ugyanakkor az intézmény dolgozóit is megilleti, hiszen áldozatos, összehangolt munkájuk nélkül az otthonban nem folyhatna színvonalas, eredményes munka, a lakók pedig nem lennének elégedettek. Örömet az is fokozza, hogy családommal megoszthatom ezt az élményt. Köszönöm mindazoknak, akik hozzájárultak ahhoz, hogy a kitüntetés átvehessem.
- Mi a legközelebbi terve?
- Terveim között szerepel, hogy a helyiségeket kényelmesebbé, barátságosabbá tegyük, az ápoló személyzet munkáját könnyítő eszközöket biztosítsuk. Legfontosabb, hogy a dolgozók színvonalas munkát végezzenek, megszerzett tudásukat és gyakorlati tapasztalataikat a gondozottak érdekében kamatoztatni tudják.
- Gratulálok a kitüntetéshez, a tervek megvalósításához pedig sok erőt, nagyon jó egészséget kívánok!

Tóth Anna

RÉGI SZEPTEMBEREK ESEMÉNYEIBŐL

Nem a legrégebbi, de sokakhoz közelálló esemény: **1983. szeptember 1-én** hajnalban halt meg Dr. Kovács Gábor pápai kamarás, turai plébános atya. Majdnem 25 esztendeig volt jópásztor a községnek. Munkásságát utólag a község is kinyilvánította. amikor „*Tura Diszpolgára*” címmel tüntette ki. Szeptember 9-én temette Dr. Bánk József váci érsek-püspök atya kb. 200 pap és a hívek nagy sokaságának jelenlétében.

Szeptember 12-én, 1849-ben „mindent elvert a jég”. A Plébánia Történet erről ezt írja: *"Az alig pár hétig tartó nyugodalmunkat egy más és pedig nagy csapás zavarta meg. Szeptember 12-én egy képzelhetetlen orkánnak éjszak felül jött jéggel telyes fellyhők és határunkra vég enyészetet és pusztulást hoztak. Az ítélet percze délután mintegy 5 óra tájban nehezedett reánk, a midőn a felhő szakadésként le hullott jég mindent elvert."* (41. old)

Szeptember 13-án, 1987-ben a 4 évig tartó külső és belső templom renoválás után Marosi Izidor püspök atya esti szentmisén áldotta meg felújított templomunkat. Akkor tett esküt jelenlétében az új képviselő-testület. Ez a testület működik kevés változással ma is. Az ő aktív közreműködésük tette lehetővé az új plébánia építését is.

1887. szeptember 14-én létesült a mai, új temető, melyet, a benne özv. Tellér Veronika által felállított kőkereszttel ezen a napon áldották meg. (A kápolna közelében lévő kereszt ez.)

1958-ban is volt világi - nem pap - hitoktató: Walton Erika, aki tanított a Kastélykerti, Tabán úti és Alsó Újtelepi iskolákban heti 24 órában.

1928. szeptember 17-én halt meg a templomépítő plébános. Dr. Gallovich Győző királyi tanácsos, a Koronás Arany Érdemkereszt tulajdonosa, megyebizottsági tag, esperes, kerületi tanfelügyelő. Szeptember 19-én temették.

1653. szeptember 18-án, a Vatikáni Levéltárban található beszámoló szerint, Turán 129 férfit, 134 nőt bérmált a belgrádi ferences püspök, Benlics Máté. A törökök zaklatásai között jutott el ide. 4 új harangot is szentelt. Innen Vácszentlászlóra, majd Kókára ment.

1852. szeptember 28-án hivatalos látogatást tett Turán Roskoványi Ágoston váci püspök. Látogatása során hivatalvizsgálatot végzett, és megbérmált 821 turait és 338 boldogit.

1986. szeptember 28-án áldoztattak világi segítők a turai templomban a szentmiséken: Tóth István és Barczy Zsolt.

1703. szeptemberében a Kereszteltek Anyakönyvében (aminek kötete azóta elveszett) Kalmár Jakab, a török utáni első turai plébános furcsa bejegyzéseket tett. (Mint érdekességet közlöm.) Egy keresztelés után bejegyezte: *"Itten keveset küldöttek, azért rossz stólája volt a szegény papnak."* -- valamivel később hozzáteszi: *"Be érte vele!"*

Amikor **1705. szeptemberében** Rákóczi hadai elvonultak Turáról, ezt írta az anyakönyvbe: *"Ezen két hónap alatt mind szerte bujdosunk, azért a Jakab papnak nem volt jövedelme, bárányaink és akkor mind az ő disznai és ludai, pókai, tyúkai az jó gondos ellenségtől elfogvasztatott."* majd később hozzáteszi: *"Jakab pap majdnem éhenhalt."*

SZEPTEMBER ÉS OKTÓBER ELEJÉNEK ESEMÉNYEI:

Szeptember 5-én Kisboldogasszonyi búcsú volt Máriabesnyőn. Legalább másfél százada a turaiak fogalmi zárandoklata ez. Mindig több százan veszünk részt. Szombat előesti szentmisét Besnyőn Lukács András apát-plébános, a vasárnapi 10 órás szentmisét Marosi Izidor nyug. váci püspök úr mutatta be.

Szeptember 8-a Mária születésének ünnepe, **szeptember 12-e** Mária neve napja, **szeptember 15-e** a Fájdalmas Szűz emléknapja.

Szeptember 10-én került sor az Örökös Szentségimadásban Turára, 10 órás szentmisétől este 6 órás befejező imaóra és szentmise tiszteletadás volt, könyörgés Jézus előtt, aki köztünk van az Oltáriszentségben.

Szeptember 12-én, 8 órakor az iskolásoknak, hittanosoknak Évkezdő Veni Sancte, Szentlélek segítségül hívás volt, hogy ezévből ne csak tudásban, de Isten és emberszeretben is gyarapodjunk.

Utolsó Vasárnap a SZENTÍRÁS VASÁRNAPJA. Trónusra helyezzük, jelképesen, hogy szívünket is az Isten Igéje irányítsa. Ezt írja önmagáról a Biblia: *"Nem ravaszul kieszelt mesék nyomán adtuk nektek hírül Urunk, Jézus Krisztus csodálatos erejét, hanem mint megdicsőülésének szemtanúi.... Jól teszitek, ha figyeltek rájuk, mint sötétségben világító mécsesre... Értsétek meg, hogy az Írásnak egvellen jövendölése sem származik egvéni értelmezésből. Emberi elhatározásból ugyanis sohasem született jövendölés, hanem a Szentlélektől sugallva, Isten megbízásából beszélnek a szent férfiak..."* (2.Pét.1.16-21)... *"Akad azonban némi nehezen érthető is bennük, (Pál leveleiről szól) amit a tanulatlanok és a hithen ingadozók veszítikre ferdítenek el, akárcsak a többi Írást."* (u.o.3.16)

Ettől az eltávolodástól féltette mindig az egyház az ő híveit, és segítette a Biblia megértésében a Szentírás olvasóit jegyzetekkel. Az Igehirdetés, a hitoktatás alapidokumentuma a Szentírás, az apostolok által írásba foglalt kinyilatkoztatás, és a Szentagyomány, amit az apostolok kora óta hittek és vallottak, de amit ők le nem írtak.

Október 1-én kezdjük esténként a Rózsafüzér ájtatosságot. Mária ájtatosság ugyan, de a Szűzanya köszöntése közben a Megváltás nagy eseményeit idézzük föl a "titkokkal".

Október 3-án megtartjuk a közös hálaadást az évi Terményekért, és egybe juttatunk (előtte péntek-szombati gyűjtés) a Szemináriumnak és a nálunk szegényebbeknek abból, amit Isten jóságából kaptunk.

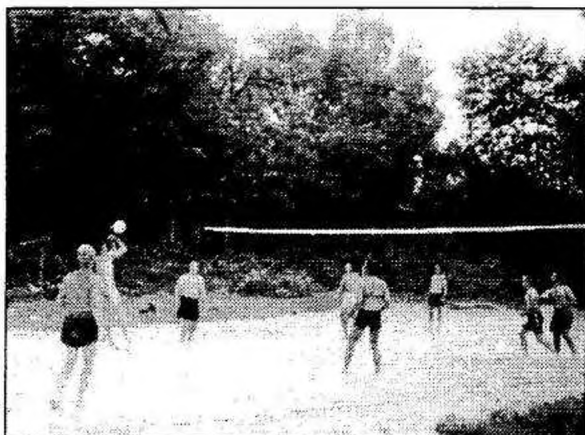
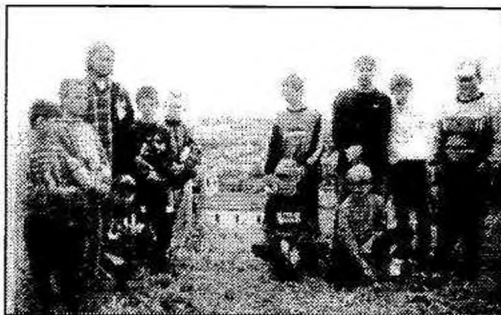
Október 10-én, Magyarok Nagyasszonyának búcsújára Mátraverebély-Szentkútra megyünk zárandoklatra.

Lukács András, apát - plébános

MINISTRÁNSOK JUTALOMMÜDÜLÉSE

A megkapó szépségű, egykor igen jelentős stratégiai fontosságú Nógrádi vár tövében a helyi Római Katolikus Egyházközség közösségi házában szállásolták el magukat ministránsaink egy hétre, hogy kipihenjék éves fáradalmaikat, új erőt és lendületet nyerjenek további fontos szolgálataikhoz.

Varga András plébános atya készséggel és nagy szeretettel állt mindenben rendelkezésünkre, így semmiben nem szenvedtünk hiányt. **Barczy Zsolt** ministráns vezető, **Tóth Mihály** és **Tóth M. Tamás** segítségével - utobbi egyszer-egyszer még a főzéssel is kísérletezett, nem eredménytelenül - változatos, igazi jó programot állított össze. Így a június 21-26-a között tartott táborunk méltó volt eddigi hagyományaihoz - melyet most is, mint mindig, mozgalmas sokszínűség jellemezett. - O -



Strandröplabda - ilyen is volt

vaddisznót, őzet. Hosszab-rövidebb tûrákra kiválóan alkalmas a terület, hiszen, mint jeleztem, annyi a látnivaló, hogy nem lehet unatkozni. Újdonságként idén esti tábortûzünknel **Kis Anita** énekmondó népdalokat, néptáncokat tanított cserkészeinknek. Csapatunk sorrendben hetedik táborának igazi meglepetése azonban a roverkék kétnapos hadijátéka volt, mely hozzávetőleg negyven négyzetkilométer alapterületen játszódott az ifihittanosok bevonásával. Kerettörténete az 1848/49-es forradalom és szabadságharc erdélyi hadszíntere volt, az "élet-halál" harcot vívó szabadságharcosok heroikus küzdelme az Erdélybe benyomuló Paskievics vezette orosz hadakkal. A végeredmény: igazságos döntetlen. Bárcsak a valóságban is így lett volna... Kézműves délutánunkon igazi remekművek születtek kőből, fából, bőrből. A jelöltek is itt teheték le első próbájukat, most már jöhet számukra a fogadalomtétel. A képek is tanúsítják, valami nagyszerű dolog történt ott, a Vértesben.

Köszönet illeti a **Pázmándi házaspárt** (**Marika** nénit, **Öcsi bácsit**), valamint a csapat vezetését, amiért segítettek megszervezni, levezetni ezt a jól sikerült táborot. - *Cs erkész* -

CSERKÉSZTÁBOR A VÉRTESBEN

Idén is, mint minden nyáron cserkészeink alapos felkészülés után táborba vonultak, hogy számot adjanak tudásukról, kitartásukról, és mindazon ismeretekről, melyek a különböző fokozatú próbázathoz szükségesek és fontosak. Oroszlánytól néhány kilométerre Mindszentpusztán vertünk tanyát július 26-tól augusztus 4-ig.

A festői szépségű táj sok új, számunkra eddig ismeretlen élménnyel, felfedezésekkel gazdagított bennünket. A vidék - egyebek mellett - nevezetes szén- és bauxitbányászatáról is. Európában páratlan a gánti nyíltzríni bauxitbánya, ami a hatvanas évektől nem működik ugyan, de helyén tanösvény mutatja be a földtani rétegződéseket, híressé téve ezzel a környéket, elsősorban a geológus-hallgatók számára. A vár és kolostorromok tanúskodnak egykori fényükről. Az erdők vadban rendkívül gazdagok, mi is láttunk jónéhány szarvast,



Tábori mise a vértesi éjszakában

AZ IFJÚSÁGI HITTANOSOK ZARÁNDOKLATÁRÓL

Az ifjúsági hittancsoportunk augusztus 23-28-a között lengyelországi zarándokúton vett részt. Programjaink szerint ellátogattunk a czestochowai Szűz Mária kegyhelyre, majd Krakóba, az egykor királyi lengyel fővárosba. Megtekintettük az auschwitzi haláltáborot, és megcsodáltuk az Európában egyedülálló wicliczkai sóbányát.

Évszázadokon keresztül zarándokok ezrei, tízezrei kelnek útra, hogy testi-lelki gyógyulást találjanak. Mi, turai fiatalok is azzal a szándékkal mentünk, hogy lelkiekben megerősödjünk térjünk haza. Ebben nagy segítségünkre volt **Jozefovics Mátyás**, lengyel származású vecsési plébános, aki végigkalauzolt bennünket. Utunkon tolmácsunk, lelki vezetőnk volt. Első állomásunk Czestochowa volt, ahol a Jasna Góra-i pálos kolostort, a lengyelek és egész Európa óriási zarándokhe-

EGYHÁZI KRÓNIKA

lyét látogattuk meg. Az óvárosban 293 méter magas dombra épült a kolostor. Ezt az épületegyüttest nevezik Jasna Góra-nak, magyarul "Fényes hegynek". Magyarországról 1382-ben ide telepített pálos szerzetesek adták ezt a nevet, és adományként megkapták a Jasna Góra-i területet. Ekkor hozta el Opolai Ulászló, Nagy Lajos király helytartója, Szűz Mária kegyképét. Sok viszontagságot élt meg a kolostor, rablótámadást, háborúkat, de nem sikerült senkinek sem bevenni az erődtemplomot. Lengyelek ezrei látogatnak el folyamatosan az év minden napján. Naponta két alkalommal kitárják a Szentképet takaró ezüst ajtót. Ilyenkor az emberek összegyűlnek a templomban, együtt énekelnek, imádkoznak. Óriási élmény ez. Itt megtapasztalhattuk a lengyel emberek hatalmas hitét, ami őket és országukat segítette a legnehezebb időkben is.

Utunk második állomása Krakkó, a királyi város. Árpád-lázi szentek - Szent Hedvig, Szent Kinga - egykori lakhelye, akik keresztény felelősséggel intézték az ország ügyeit. A lengyelek a mai napig szívesen emlékeznek rájuk. **II. János Pál pápa** ez év július 16-án avatta szentté IV. Béla királyunk lányát, Kingát.

A következő állomás Auschwitz, ahol kétmillió ember halt meg, főképp zsidó származásúak. 1940-ben, a lengyel politikai foglyok részére nyitották meg a tábor, amely kezdetben a megfélemlítést és a lengyel nép teljes megsemmisítését szolgálta. Később Hitler a náci ideológia egyik fő jelszava, az antiszemitizmus "végrehajtó helyévé" alakította az auschwitzi tábor, egész Európából szállítottak ide különböző nemzetiségű zsidó foglyokat (csehek, jugoszlávokat, franciákat, németeket, magyarokat), illetve szovjet hadifoglyokat és cigányokat.

Az utolsó nap a wieliczki híres sóbányát néztük meg. Hatalmas barlangrendszert mutatnak be a látogatóknak, ami 327 mélyen található. A leglátványosabb a Szent Kinga kápolna, melyben a csillárokat, a képeket és a padlót is sóból faragták. Különböző alkalmakkor itt szentmuseket is bemutatnak.

Minden résztvevőnek lehetősége volt a lelki megújulásra, mert a zarándoklatra sok egyéb dologon kívül nyitott szívünket vittük Lengyelország királynőjéhez, a Jasna Góra-i Máriához, azzal a reménnyel, hogy megerősít hitben, szeretetben, hogy hazatérve családjában életünk példájával mutassuk meg Krisztus szeretetét.

Köszönjük **Barezi Zsolt** hitoktatónak és **Jozefovics Mátyás** atyának szervezésüket, hogy lehetőséget adtak erre a zarándoklatra, ami mindannyiunknak igazi élményt, maradandó emléket jelentett.

Sára Éva - hitoktató



Jasna Góra – Fényes hegy
Európa-hírű zarándokhely Szűz Mária tiszteletére

Felvidéki körút '99

Az 1999. július 15. és 21. között zajlott - immáron második - felvidéki (szlovákiai) körutazásunkhoz nyújtott felbecsülhetetlen segítségükért tisztelettel mondok köszönetet:

- **Bartal Károly Tamás** jászói, premontrei apát úrnak;
- **Kiss Endre András** jászói premontrei perjel úrnak, hogy a csoportnak szállást biztosítottak az apátság történelmi falai között.
- Köszönöm **Paulinszky Jenő**, **Broestl Géza**, **Tóth Géza** uraknak (és családjaiknak) nélkülözhetetlen segítségüket, megindító áldozatkészségüket és vendégszeretetüket.
- Elsők közötti hála és köszönet legfőbb segítőtársaink: **Köles Péter** és **Kuti József**, **Géczi István** (MESZ-mikrobusz vezetője), valamint **Sára András** (MESZ-vezető) urakat.
- Utunk sikeréhez nagyban hozzájárult régi ismerősünk, **Fehér János** úr, a Pálma Turiszt Bt. vezetőjének, egyben körutazásaink "pilótájának" munkája, és a tőle megszokott maximális együttműködési készsége.
- Nyugalmat és biztonságot jelentett számunkra, hogy saját autóján és költségén elkísért minket **Vézi Zsuzsa** doktornő, a körutazás "háziorvosa".

FŐ TÁMOGATÓINK VOLTAK:

- Mobilitás Ifjúsági Szolgálat, - Oktatási Minisztérium, - Csehországi- és Szlovákiai Magyar Kultúráért Alapítvány, - Turai Tanulókért Alapítvány, - Tura Nagyközség Önkormányzata, - Galgamenti Mezőgazdasági Szövetkezet (Tura), - Galga ÁFÉSZ (Tura), - M & H Kft. (Molnár-Hadrik), - Sláger Divatház, - Vigyázó Kör (Egyesület Turáért).

JELENTŐS MÉRTÉKBEN TÁMOGATTÁK UTUNKAT a következő VÁLLALKOZÁSOK és MAGÁNSZEMÉLYEK:

Gódor Imre, Csilla Fotó, id. Király Elek, Lukács Vilmos, Szilágyi Péter, Tóth Mihályné, Tóth S. János, Fortuna Büfé, Elektriko Üzletház, Kiss Gábor, Bácskai Elemér, Gólya Zoltán ("Bodak"), Györiné Szécsényi Mária, Gyöngy Textilház (Szovicsné Kolesza Erika), Szoliter GMK, Szomszéd János, Hatályák Optika, Zágoni Szabó István, Seres László, Kláben Sándor (Piac téri Írószerbolt), Tóth Zs. István (Patyolat), Horváth István (Fény Büfé), Marcsi Büfé-Falatozó, Lipi-Vidi Videóteka, Baranyi Károly, Vidák András, Maros Fuváros, Németi Péterné (Böbe néni), Kókai ABC, Sára Péter, Zséli Erzsébet, Virgancz László, valamint nevük mellőzését kérő több kedves támogatónk.

- Megkülönböztetett elismerés és köszönet illeti meg az utazáson résztvevő pedagógus kollégáimat, valamint **Seszták Sándor** urat, a Turai Tanulókért Alapítvány Kuratóriumának elnökét; **Tóth Antal Istvánnét**, az Általános Iskola gazdasági vezetőjét, és munkatársát, **Tóth István** polgármester urat és a Polgármesteri Hivatal pénzügyi csoportjának munkatársait.
- Köszönöm a résztvevő gyermekek és fiatalok fegyelmezett és kulturált viselkedését, szüleik, tanáraik természetbeni segítségét, áldozatvállalását.

Az útról videofilm összeállítás készült, melyet - a tavalyi erdélyi körútról készült filmmel együtt - a Millenniumi Év keretében nyilvános vetítésen mutatunk be.

Kálna Tibor
szervező és túravezető

Tornászaink Zánkán nyaraltak - Köszönet a támogatóknak

Azt hiszem, nem kell külön bemutatnom a Turai Általános Iskola leány tornacsapatát, hiszen mindenki ismeri őket. Negyedszázada Pest megye legjobb tornászai, méltán tekinthetjük a csapatot nagyközségünk egyik büszkeségének.

Természetesen az idén sem csalatkoztunk leányainkban, hiszen a megyei verseny után sikeresen estek át a körzeti válogatón is, így ismét eljuthattak az országos versenyre, ahol az előkelő negyedi helyezést szereztek meg.

Úgy gondolom, hogy e nagyszerű sikersorozat után méltán megérdemelték azt az öt napot, amelyet **Minor Zsolt** tanár úr ötlete alapján - és **Tolnai Géza** "főszponzor" segítségével - a Balaton partján, a zánkai Gyermek és Üdülő Centrumban tölthettek el.



Egykoron Zánka mindenki számára elfogadható áron fogadta a gyermekeket, napjainkban sajnos kevés - kiváltképp többgyermekes - család engedheti meg magának, hogy gyermekeit itt nyaraltassa. A szerencsés bajnokok táborigényeiről (is) beszélgettünk a tanár úrral.

- A létszám 14 fő volt - mondja "Zsolti bácsi" -, és július 26-tól 30-ig tölthetünk el itt öt felejthetetlen napot. Mindez csak úgy jöhetett össze, hogy felbecsülhetetlen értékű segítséget kaptunk támogatóinktól. Közülük is kiemelkedett az a százezres nagyságrendű adomány, amelyet a Digitál 2002 Rt-től kaptunk Gödöllőről. Szintén kiemelkedő volt az a felajánlás is, amelyet két szülőtől, Tóth Zs. Istvántól és Tóth Istvántól kaptunk. Ők a csapat oda- és visszazállítását térítésmentesen vállalták. Ezt az alkalmat is szeretném felhasználni, hogy minden segítőnek köszönetemet fejezzem ki.

- Nagyon szűkre szabott volt így az idő, hiszen öt nap csak egy villanás a nyárból. Hogyan sikerült maradandó élményekkel megtölteni a tábori órákat?

- Valóban, az idő rövidsége nem tette lehetővé, hogy edzőtábort szervezzünk, így ezt a néhány napot pihenésre és vidámságokra fordítottuk. A középpontban a fürdés szerepelt természetesen, amit az időjárás is elősegített, bár előfordult esős periódus is, de mi azért nem futamodtunk meg. Persze az igazi sportemberek nem feledkezhetnek meg a jó kondíció fenntartásáról sem, így a programba beiktattunk egy 10 km-es gyalogtúrát. Zánkáról vonattal utaztunk el Aszófőig, majd innen gyalog tettük meg az utat Tihanyig. Itt a legnagyobb élmény az apátság templomának megtekintése volt, de emlékezetes marad az is, hogy visszafelé hajóval utazhattunk. Két alkalommal voltunk még ezen kívül diszkóban, de a mozitermeket sem hagytuk ki.

- A jövőre vonatkozóan milyen terveket erősített meg ez az együttlét?

- Mindenek előtt azt szeretném elmondani, hogy a tábor vezetésében csakúgy, mint itthon a mindennapi munkában, Demetrovics Kriszti volt a nélkülözhetetlen segítőtársam. Egvébként azt az elképzelésünket erősítettük meg itt is, hogy ismét létre kell hoznunk az utánpótlás csapatot, hogy az eredményes szereplést tovább folytathassuk. Az ifjú tornász-nemzedék kinevelése mindig fontos feladat. Most is három legeredményesebb tornászunktól kell búcsúzunk, hiszen Jónás Zsuzsi, Liszka Zsuzsi és Tóth Gabi már a középiskolát kezdték az ősszel. Ez szinte pótolhatatlan veszteségnek látszik, de megteszünk mindent annak érdekében, hogy további szereplésünk is eredményes legyen a versenyeken. Tartozunk ezzel az iskolánknak, a községnek, és a korábbi nagy sikerek Kovácsolónak: Varjú Ilonka néninek, Lendvai Márton tanár úrnak, és természetesen a korábbi csapatok tagjainak.

Takács Pál

Erdély helyett Horvátország - A Turai Komédiások nyári tábora

A Turai Komédiások színjátszó csoport- szakítva eddigi hagyományával - az idei nyárra a jászberényi tábort a kis színjátszóknak engedte át. Igaz, Jászberényhez sem voltak hűtlenek, hiszen a *Charlie néne* című vígjátékkal a hagyományos színházi estet sikerült színvonalasan megszervezni, és a táborlakók nagy öröme, az utolsó napokra ott maradtak a "nagyok", akik a kicsik bemutatóját zenés összeállításukkal tették színesebbé.

Igazából azonban az erdélyi útra készült a csoport. A plakátok elkészültek, a hat színhely szívesen várta a vígjátékot, megtörténtek az előkészületek (buszfoglalás, szálláshelyek lefoglalása, új díszlet készítése, jelmezek felújítása, tábori pólók megrendelése, élelmiszerek vásárlása, stb.). Ebből az útból azonban nem lett semmi. A fertőző agyhártyagyulladás híre futótűzként terjedt az útra készülő közt. Kitört a pánik. Újabb és újabb szereplő mondta le az utazást. Nem volt más választás, az annyira várt erdélyi utat el kellett halasztani, az indulás előtt három nappal. Álmatlan éjszakák, zaklatott nappalok következtek. A pályázati pénzek egy részét az előkészületekre felhasználtuk. A szereplők többsége egész nyáron erre az útra készült. Ekkor jött az ötlet, hogy menjünk el máshová.

A szervezés gyors volt és határozott. Horvátországba menjünk! Fülöp Anna segítségével szinte pillanatok alatt kiderült, hogy ez az elképzelés valóra váltható. A helyszín Rabac, a kempingben van férőhely. Mehetünk! Még Fekete Laci bácsi tapasztalatait meghallgattam, aztán augusztus 15-én este útra kelt a társaság harminc fővel, nagy izgalommal. Igaz, a költségvetésünk csak négy napos szállást, és 1600 km-t engedélyezett számunkra, de bízunk benne, hogy ez sem lesz kevés. Az első megállóhely Rijeka volt. Aztán már csak Rabacban álltunk meg, ahol sátorverés következett. Az út és a táborverés fáradalmait Sallainé, Marika főztje feledtette

velünk, aki mindvégig gondoskodott arról, hogy a hazai ízeket ne felejtsük el. A második nap a gondtalan pihenés volt. A tenger közelsége néhányunknak első élmény volt. Nem tudtunk betelni vele. Más volt a színe délelőtt, más, ha tombolt a szél, de az esti fényeknél volt a legcsodálatosabb. A harmadik napon egy hajókirándulásra hívtak bennünket a helyi szervezők. A társaság egy része meglátogatta a környező szigeteket, ahonnan kellemes élményekkel, vidám hangulatban érkeztek meg este. Mi, akik maradtunk, gyalogtúrát szerveztünk a 10 km-re fekvő Labinba, ahol a hegytetőn levő várát csodáltuk meg, ódon, szűk utcáival, hatalmas falaival. Az esti grízestésztasztához olasz kempingezők is besorakoztak. A közös nyelv, a metakommunikációs eszközökön kívül, az angol volt. Hamarosan kiderült, hogy a Milánó melletti faluban, ahonnan jöttek, hasonló színjátszó együttes működik. Talán egy olasz kulturális kapcsolat sem lehetetlen a jövőben. Komédiásaim igyekeztek az érdeklődőket rögtönzött dalaikkal, táncaikkal elkápráztatni.

Az utolsó napon egy busz kirándulást tettünk a félsziget tulsó felén fekvő Umagba. Igaz, túl sok időnk nem maradt a gyönyörködésre, hiszen a sátrakat délután le kellett



bontani, a kempinget át kellett adni. Még estig mindenki sétálhatott egy utolsót Rabac teraszos utcáin, vagy a köves tengerparton. A babonások bedobták utolsó horvát pénzüket a tenger mélyébe, bízva abban, hogy jövőre is visszatérünk. Azután irány a busz! Ki-ki gondolataiba merülve foglalta el helyét a buszon. Igaz, az erdélyi út nem sikerült, mégis, kellemes nyári tábort zárhattunk le. Sokan segítettek, támogattak bennünket, hogy ez sikerülhessen. Köszönet és hála nekik! Ez volt az első olyan utunk, amit - a két helyi sütőipari vállalkozón (Szilágyi József, Domoszlai Kálmán) kívül - turai vállalkozók (Baranyi Károly, Hantai József, Horváth Dezső, Király Elek, Németi Péter, Pintér Mihály (Galgahévíz), Reitner Zsuzsa, Szénási István, Takács András, Tolnai Géza, Tóthné Csörgi Mária, Zséli Erzsébet, Zágonyi Szabó István.) is támogattak. Egy kicsit érezhetjük azt, hogy sokéves munkánkat már elismerik a faluban. Talán nem volt hiábavaló a sok-sok gondolat, amit ez a lelkes csapat megpróbált közvetíteni a színpadról.

KÖLTSÉGVETÉSÜNK:

Bevételek:		Kiadások:	
1. Mobilitás pályázat:	90.000 Ft.	1. Utiköltség:	283.700 Ft.
2. Turai Önkormányzat:	22.000 Ft.	2. Szállásköltség:	110.400 Ft.
3. Vállalkozók:	51.000 Ft.	3. Tábori pólók:	30.000 Ft.
4. Boldogi előadás:	40.000 Ft.	4. Szakmai kiadások:	6700 Ft.
5. Turai előadás:	10.800 Ft.	5. Élelmiszer:	6000 Ft.
6. Befizetésekből:	234.000 Ft.	6. Sátorkölcsönzés:	2000 Ft.
Összesen: 447.800 Ft.		Összesen: 438.800 Ft.	

Ez 9.000 Ft. többletet jelent, melyet bankba szándékozunk tenni a következő nyári erdélyi utunk finanszírozására.
Tura, 1999. szeptember 8. *Diligens Károlyné*

Fiatalok a vidékért

Gödöllőn a Grassalkovich út 1. szám alatt, az udvarban, egészen pontosan egy padlástérben újfajta kezdeményezést valósított meg a **FIATALOK A VIDÉKÉRT EGYESÜLET**. Az említett helyen **Ifjúsági Vidékfejlesztési Központot** működtetünk a Gödöllő környéki és Galga menti ifjúsági közösségek számára. Terveink szerint a vidékfejlesztési központon keresztül **közös programokat dolgozunk ki és valósítunk meg a kistérség fiataljainak remélhető összefogásával**. Egyesületünk az iroda létrehozásával fel szeretné hívni a figyelmet arra, hogy térségi szinten óriási szükség lenne ifjúsági emyőszervezetekre Magyarországon.

Célunk:

a helyi ifjúsági közösségek koordinálása, összefogása, az információ áramlásának biztosítása.

A célok megvalósítása érdekében az egyesület feladatainak az alábbiakat tartjuk:

- az ifjúsági területen tevékenykedő civil szervezetek települési és térségi hálózatának megteremtését, a koordináció kialakítását, fejlesztését;
- a helyi ifjúsági közösségek település- és területfejlesztési kezdeményezéseinek elősegítését;
- az innováció fiatalok körében való terjedésének elősegítését;
- az egyes vidéki településeken működő ifjúsági közösségek közötti információcsere biztosítását egy területi információs rendszer létrehozásával;
- az ifjúsági civil szervezetek bevonását a térségi fejlesztési programok és projectek kidolgozásába és megvalósításába;
- települési és térségi szinten működő ifjúsági civil szervezetek létrehozásának elősegítését, ill. az ehhez szükséges szakmai segítségnyújtás biztosítását;
- tréningek és képzési programok szervezését az ifjúsági civil szervezetek vezetői, tagjai részére.

Szeretnénk elémli, hogy a helyi fiatalok aktívan kapcsolódjanak be a vidékfejlesztési programok kidolgozásába és megvalósításába, bármilyen területen. Az Ifjúsági Vidékfejlesztési Központ augusztus 17-én rendezte első programját a Gödöllői Művelődési Központban, ahol a térség ifjúsági szervezeteinek információs napot szervezett. A meghívott előadó az Ifjúsági és Sportminisztérium ifjúság- és gyermekvédelemmel foglalkozó munkatársa, **Scheer Gabriella** volt.

A Grassalkovich úti iroda egyben szerkesztősége is a program keretében kiadott **PADLÁSTÉR** nevű lapnak. A havonta megjelenő ifjúsági vidékfejlesztési magazinhoz az érintett területen működő közösségek tagjai ingyenesen juthatnak hozzá.

Az Ifjúsági Vidékfejlesztési Központ telefonszáma: (28) 422-446.

E-mail: fve@mail.digitel2002.hu

Az Ifjúsági Vidékfejlesztési Központ működését a Fiatalok Európáért Program, a PHARE, az Ifjúsági és Sportminisztérium és az Oktatási Minisztérium támogatja.

A Fiatalok a Vidékért Egyesület ez úton is szeretné köszönetét kifejezni a Mobilitás Ifjúsági Szolgáltatnak a létrehozásban nyújtott kezdeti segítségért.

Mokos Béla - elnök

Rólunk írták az újságok

„Kis hazánk” a „nagy sajtóban”

Szomorúan kell megállapítani, hogy ebben a hónapban sem kényeztettek el bennünket az újságok, hiszen mindössze négy, nem túl terjedelmes cikk foglalkozik nagyközségünkkel. Mindez köszönhető annak, hogy a **Pest Megyei Hírnök** továbbra is csak hetenként jelenik meg, a **Népszabadság** mellékleteként jelentkező **Pestvidék** pedig, napi megjelenéssel ugyan, de írásai-ban többnyire budapesti hírekkel foglalkozik, nem is beszélve a terjedelmes reklámokról, amelyek szinte a melléklet felét beborítják.

Sajnos, augusztusban nem jelent meg a két hónappal korábban indult **Régió** című havi kiadvány sem. Igaz, hogy itt is a reklámok közlése volt a legfontosabb célkitűzés, ennek ellenére a Galga vidék települései is kaptak benne helyet. Az elmaradás vagy megszűnés okát nem ismerjük.

Azt viszont némi bizakodással könyvelhetjük el, hogy a hónap második felében jelentkezett egy mutatószámú a **Pest Megyei Hét** című hetilap, amely talán több alkalommal látogat el hozzánk is, a Galga mente legnagyobb településére. Az új lapról még annyit, hogy nagy lélegzetű cikkben foglalkozik megyénk két új városának (Göd és Veresegyház) bemutatásával. (Talán nem lett volna érdektelen Turával olyan vonatkozásban foglalkozniuk, hogy miért nem nyerhette el most ezt a rangot?)

Igen gazdag tartalommal jelent meg augusztus második felében a **Pest Megyei Infó**. Örvedetes, hogy a lap nem csak hirdetésekkel kíván megjelenni, hanem egyéb jellegű írásokat is közöl, amint az kiderül **Gazdik István** szerkesztő címlapon található soraiból: nem csak a MegyeHáza-Tája eseményeivel kívánnak foglalkozni, hanem hétről-hétre tájékoztatni akarják az olvasókat a megye városainak, falvainak életéről, a térség közéleti gazdasági, kulturális eseményeiről, hasznos információkkal szolgálva a lakosságnak. Ezek után nézzük a nagyközségünket közvetlenül érintő cikkeket a megjelenés sorrendjében.

A **Pest Megyei Hírnök** augusztus 11-én Tiszta Tura - megvalósult álom címmel közli V. M. írását. Utal arra, hogy négy település - Tura, Vácszentlászló, Galgahévíz, Zsámbok - álma

valósult meg akkor, amikor július végén átadták a Tura határában felépített modern hulladéklerakót. A telepítése közben a dányiak és a hévizgyörkiek is csatlakoztak az "alapító" négyeshez. A cikk megállapítja, hogy a lerakó európai színvonalú. A szemét bekerül a kapun, majd újrahasznosítható állapotban távozik onnan. A továbbiakban ismerteti aldolgozás menetét, valamint azokat a biztonsági eljárásokat, amelyek teljes mértékben kizárják a lerakó veszélyességét a környezetre. Az írás szerint a telepen csaknem harminc ember számára lesz munkalehetőség.

A **Pestvidék** augusztus 24-i számában olvashattuk M.H.T. cikkét **Ötmillió árvíz-károsultaknak** címmel. Azt az örvedetes hírt közli a cikk, hogy az árvíz-károsultak megsegítésére 5 millió Ft-ot kapott Pest megye az ÁB-Aegon Biztosító Rt-től. **T. Mészáros András**, a Megyei Kögyűlés elnöke közölte, hogy 2,5 milliárd Ft-ra becsülhető a térségi károk összege. A Pest Megyei Helyreállítási és Újjáépítési Bizottság végleges helyreállítási tervet fogadott el. A Galga mentén július hónapban 800 millió kár keletkezett. Az elnök úr kiemelte Turát, ahol a védekezés (szivattyúzás, homokzsákok, stb.) ugyan 25 millió Ft-ba került, ám a szakszerű munka megóvta a falut a további károktól. A cikk arról is tájékoztatást ad, hogy a károk bejelentése után két héten belül fizetnek az árvíz sújtotta településeknek.

Ugyancsak a **Pestvidékben**, **Balázs Gusztáv** tollából látott napvilágot a **Felújított turai tanoda** című írás. Szellemesen jegyzi meg az újságíró, hogy az újjávarázsolt Park utcai iskolát csak az alakjáról ismerhetik fel a másodikosok, akik ebben a tanévben itt folytatják tanulmányaikat. A munkálatokat **Farkas Mihály** helyi vállalkozó végezte el, társai segítségével. Azt is olvashatjuk, hogy a 60-as években épült iskola eredetileg a szakközépiskolát fogadta be, ennek megszűnése után lett belőle általános iskola. **Tóth István** polgármester elmondása szerint nem az építómesteri szakmák dicsőségét hirdette ez az életveszélyessé vált iskolaépület. Az írás megenlíti, hogy ma négy helyszínen működik az általános iskola.

Az önkormányzat a Tabán utcai öreg épületek tíz termék szeretné pótolni egy új, tornacsarnokot is magába foglaló szárnyal, amit a Köztársaság úti iskolához csatolva építenek fel. - *Ha már a városi cím odaítélésére benyújtott pályázatunkat nem fogadták el, legalább ebben a segítségben bízunk* - mondta a polgármester, ugyanis az önkormányzat állami támogatás elnyeréséért a kormányhoz fordult. (Azóta tudjuk, sajnos ebben az esetben is hiába, T. P.) Végezetül arról is megemlékezik a szerző, hogy a két óvoda sem maradt mostohagyernek, hiszen itt is elvégezték a legégetőbb tennivalókat, beszerzéseket.

Tulajdonképpen elsőként kellett volna megemlékezni az augusztus 3-án, "bes" tollából származó **Déryné szellemiségét követik** című cikkről. Azért hagytam mégis a végére, mert ez nem Pest megyei sajtóanyag, hanem a Jász-Nagykun-Szolnok megyei **Új Néplapban** jelent meg. Ennek a miénknél jóval kisebb megyének két napilapja is rendszeresen jelentkezik. A cikkben olvashatunk arról, hogy évek óta visszatérő vendégek Jászfakóhálmán a Turai Komédiások. A társulat 1993-ban alakult, és most a jákóháalmi színpadon a Charley néne című darabot, sajátos feldolgozásban. A 21 tagot számláló csoportban a 14 éves "tini-től" a 67 éves nyugdíjasig találhatunk amatőr színészeket, akik szabadidejük feláldozásával készülnek egy-egy bemutatásra. A riportalany ez alkalommal **Diligens Károlyné**, a társulat vezetője volt, aki elmondta, hogy 7 éve táboroznak rendszeresen a jászberényi Öregerdön található gyermektáborban. Déryné szellemiségét követve feladatuknak érzik, hogy a falvakban, tanyákon azokhoz is elvigyék a színjátszást, akiknek nincs lehetőségük színházba járni. Egy ilyen barangolásuk alkalmával, négy évvel ezelőtt jártak először Jászfakóhálmán, ahol rendkívüli vendégszeretettel fogadták őket. Ezt azóta egy-egy új darab bemutatásával honorálják. Az előadást családja körében megtekintette **Fodor István** polgármester is, aki a csoport valamennyi tagját ajándékkal lepte meg, és jelentős pénzüsszeggel járult hozzá a komédiások tervezett nyári turnéjához. **Takács Pál**

LABDARÚGÁS



FELNŐTT csapatunk Gyömrő ellen rajtolt az új bajnokságban. Első mérkőzésünkön **1:1 arányú döntetlent értünk el.** "Idegenben nem rossz" - mondják, de másképp is alakulhatott volna. Egy szabálytalanságot követően tizenegyeshez jutottunk, melyet Tóth Balázs nem tudott értékesíteni. Az általunk elkövetett szabálytalanság utáni tizen-

egyest viszont az ellenfél nem hibázta el, így a Gyömrő vezetett 1:0-ra. Sukaj második sárgalappal történt kiállítása után kezdett a csapat észhez térni, és Merényi góljával sikerült egyenlíteni.

Búcsú napján jött a következő "nagy" ellenfél. A Galgamenti rangadó 1000 embert csalt ki a pályára, mindenki vágya a győzelem volt. Az akarás segített. A 10. percben szerzett vezetésünket megtartva **1:0 arányban legyőztük Bagot.** Ezzel mintha véget is ért volna a bajnokság, legalábbis számunkra. Jöttek a sorozatos kudarcok, és ezzel együtt a törvényszerűség: "szegény embert még az ág is húzza".

Tura - Pilisvörösvár - 1:6. Lefeküdtünk a neveknek: Cseh, Szekula, Fischer Pál. Másképp is történhetett volna, ha valakinek észébe jut kapura is löni, ugyanis az ellenfél leggyengébb pontja a kapus volt.

Bugyi - Tura - 2:0. Bár az első féldobben legalább ilyen arányban vezethettünk volna, az ellenfél durva játéka és a játékvezetői nyúltság másként alakította az eredményt. Megtorlatlan maradt a játékvezető részéről a Kuti, Kajári, Pécsi. Sukaj ellen elkövetett szabálytalanság, mi pedig sikeresen meghátráltunk.

Tura - Nagykáta - 0:3. Megint megvertük saját magunkat. Megvolt a lehetőség akár a győzelemre is, de hát a belőtt gólokat tartják számon, és nem a kihagyott helyzeteket. Ráadásul emberhátrányba kerültünk fegyelmezetlenségből adódó kiállítás miatt.

Délegyháza - Tura - 2:0. Sorozatban a 4. zakó. Tartalékos, számyaszegett csapatunk újabb embert veszít. Merényi első féldobben történt súlyos sérülése megpecsételte sorsunkat. Találgatjuk az okokat, próbálgatjuk a jobb megoldásokat, egyelőre sikertelenül. Az biztos, hogy Tököl ellen is nehéz nap vár ránk, mert Nagy Gábor és Tóth István 3-3 hetes eltartás miatt nem szerepelhet, Saskát műteni kell. Merényi bordatorése minimum 4 hét. Kuti ujjtörése és vállsérülése miatt bizonytalan. Csak reménykedhetünk, hogy kijutunk egyszer a kátyúból.

Az IFI is hasonló sorsra jutott. A kezdeti szárnyalás megszűnt. Itt is sérülés és kiállítás gyengíti a csapatot.

Gyömrő - Tura - 0:0.

Tura - Bag - 3:2.

Tura - Pilisvörösvár - 8:0.

Bugyi - Tura - 4:1.

(Matos bokasérülése 6 hét kihagyást eredményez.)

Tura - Nagykáta - 1:3.

(Szénási Jenő és Kátai István kiállítása.)

Délegyháza - Tura - 5:1.

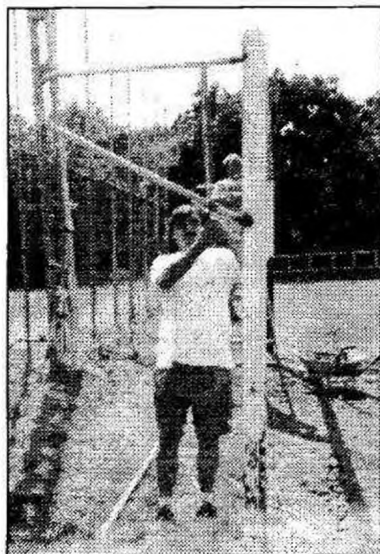
(3 ember hiányzik a csapathól, és még Kátai Krisztián sem jött el. Így nem is várhatunk jobb eredményt.)

SERDÜLŐ: Sukaj Zsolt váltotta Lipcseit az edzői poszton. Kiöregedett a csapathól: Matos, Szénási, Ircska, Láng, Kuti. A sorsolás a csapatok egyéb variációi miatt még nem végleges, de túlestünk egy mérkőzésen. Serdülőink sikerrel vették az első akadályt. **Erdőkertest verték 4:1-re.**

ELŐKÉSZÍTŐ: Itt Lipcsei Z. helyett Dobes Attila foglalkozik a gyerekekkel. Nagypályás bajnokság (ahol tavaly sikertelenek voltak) helyett felpályás bajnokságban indulnak. Nekik ez megfelelőbb, mivel 1988. január 1. után születettekről van szó. Sorsolást a szövetség még nem készített.

Horák Mária

Nagy Gabi az öregfiúknak segítkezik

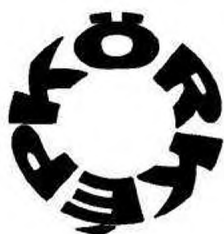


Tóth János és Horváth János a szurkolók képviselőiben

Matos Tomi, mint köművessegéd



A nyári pályafelújítás pillanatai



"...Ha éppen írni akartam, elmehettem a kávéháza, s egyetlen café crême mellett eldolgozhatam egész délelőtt, mialatt a pincérek takarítottak, kisépettek, s a kávéház fokozatosan fölmelegedett..." (Hemingway)

Sok emberrel beszélgettem mostanában. sokféle céllal, de volt egy téma, amiben szinte mindenkivel egyetértettünk - elszemélytelenedtünk. Nem feltétlenül arra gondolok, hogy a hivatalokban már nem név, hanem sorszám szerint szólítják az embereket, hanem az emberek egymás iránt lettek érdektelenek.

Régebben, tíz-tizenöt évvel ezelőtt, ha végigmentem a faluban vasárnap délután lépten-nyomon emberekbe ütköztem, akik a kapuk előtt ücsörögtek, és beszélgettek. Ez a szokás még a paraszti kultúra hagyatéka volt. Rendben van, ezen már túllépett a társadalom. Sajnos azonban nagyon ritkán látni olyan társaságokat, akik csak úgy, igazi cél és alkalom nélkül ülnek össze. Tudom például, hogy voltak olyan szomszédságok, amelyek minden hétvégén összejöttek valakinél, sütöttek valamit, ki ezt vitt, ki azt, de a lényeg nem is ez volt. Együtt voltak, szórakoztak, kibeszélték magukból örömeiket gondjaikat. Szerencsére igen friss tapasztalatokból tudom, hogy milyen jó is ez.

Mi az, ami mára már általánossá vált? Semmitmondó, néhány perces beszélgetéseket folytatunk esténként a haverokkal, ha pedig már tényleg beszélgetni kezdenénk eljutunk egy helyre, ahol a zene és a tömeg mindezt nem teszi lehetővé. Sajnos egy idő után az emberek befásulnak ezekbe a klisékbe, és nem is nagyon tudnak kiszakadni. Talán, már nem is akarnak. Természetesen ez alól vannak kivételek, azonban ezek az esetek nem elég gyakoriak - szerintem -, és talán jó lenne, ha kinyílnánk egy kicsit az embertársaink felé.

A fenti idézet magyarázatával még egy kicsit adós vagyok. Ide illőnek gondoltam, mivel híven tükrözi azt a képet, amit a szűkebb környezetről próbáltam meg lefesteni. Jelzi talán azt is, hogy a nagyvárosokban ugyanezekkel a problémákkal küzdenek az emberek. Régebben Budapest a teraszok, kávéházak városa volt, ahol az emberek le tudtak ülni, kiállni egy picit a rohanó tömegből. Hála Istennek, újra lehetőség nyílik arra, hogy lechuppanjunk egy-egy ilyen "útszéli" helyre. Ekkor döbbenünk rá, hogy eddigi életünk rohanás volt. Ezzel szemben itt megáll az idő, és olyan dolgokra enged rácsodálkozni, amelyek mellett azelőtt nap mint nap elmentünk, nem is tudtuk igazából, milyen. Érdeklődéssel szemléljük az emberek örült forgatagát, amiből kiszakadtunk néhány percre. De a körülöttünk ülőkkel is kapcsolatba kerülünk. Óhatatlanul kutatunk köztük, figyeljük őket, néha behallgatunk a beszélgetésükbe, tudva azt, hogy ők is ugyanígy tesznek, hasonlóan jóleső érzéssel.

Szeretek ücsörögni, nézni az elsuhanó emberármakat. Valahogy ilyenkor feltöltődöm, mert megáll a világ, és nem akar tovább vonszolni.

- gago -

Szarvas László rovata

FEJTÖRŐ



TANÉVKÖSZÖNTŐ

1	2	3	4	5	6	7	M
8							
9			10		11	12	
13	14			15			
16		17			18	19	
20			21		22		
							I

Keszthelyi Zoltán aktuális verséből idézünk:

"Mikor (vízszintes 1.),
Szívünkben bűvös áhítat terem,
Kítáruul nékik a mesék világa,
Hol betűk nyílnak kéklő tengeren."

A vízszintes 1. sor megfejtését kell beküldeni vagy beadni a szerkesztőségbe (művelődési ház) október 10-ig.

VÍZSZINTES: 8. Transzilvánia magyar neve = Erdély. 9. Csapadék. 10. Egyik égi csatorna. 12. -on, -... ön. 13. Falná. 15. Német írótestvérek. (Henrich és Thomas). 16. Turai művész-tanár keresztnéve. 18. Egyik német névelő. 20. Kossuth szülőhelye. 22. Majdnem firkál (!)

FÜGGŐLEGES: 1. Ek (!) 2. Néma lörés (!) 3. Híres turai család ragadványneve. 4. Egyfajta lövedék. 5. Német betű - az abc végén. 6. Disznót vág. 7. Középen örvend (!) 11. Lapos fenekű csónak. 14. Fordítva: német főváros volt. 15. Ez is főváros, csak a hagymáé. 16. Az. 17. Részben csinál (!) 19. Albertirsa része (!) 21. Akol.

A magyarországi gyakorlat szerint, rövid és hosszú magánhangzók között nem teszünk különbséget!

Előző havi megfejtésünk:

Gyerünk uraim, elvégeztetett. Világos.

E havi nyerteseink: DIÓS JÓZSEFNÉ és FÖLDES ZSIGMONDNÉ. Nyereményük egy-egy 500 Ft-os Galga Áfész vásárlási utalvány. Gratulálunk!

Turán a Családorvosi Rendelőben
KEDDENKÉNT 16-18 óráig
INGYENES VÉGBÉLRÁKSZŰRÉS!

Magánrendelés keretében ambuláns aranyérműtét!
Bőrbetegségek, lábszárfekély kezelése, érszűkület mérés.

Dr. Jánosi Gábor

☎ 06-30-943-9317

ANYAKÖNYVI ADATOK

SZÜLETÉS:

Csorba Mátyás
Jakus Tamás János
Morvai Krisztofer
Pápai Gergő
Pikács Boglárka
Szilágyi Zsanett
Vidák Debóra
Vidák Katrin Rozália

HÁZASSÁGKÖTÉS:

Tóth Konstantin - Szilágyi Beáta

HALÁLOZÁS:

Benke Mihály
Gólya Mária Ilona
Gregori Istvánné
Maczkó Mihály
Pázmándi Józsefné
Sára István

ÉRTESÍTÉS

Értesítjük a lakosságot, hogy

az **ÁLLATORVOSI RENDELŐ**

1999. szeptember 1-től

DR. DOBOS LÁSZLÓ

ÁLLATORVOS LAKÁSÁN:

Tura, Thököly Imre u. 35. sz. alatt működik.

Rendelési idő:

Hétfőtől-péntekig de. 8-9 óráig.

☎ 28/466-048 vagy 06-20-9253-824

Tura, 1999. szeptember 1.

Vadász György
jegyző

HIRDETÉSI DÍJAK A TURAI HÍRLAPBAN

1/1 oldal: 10.000,- Ft

1/2 oldal: 5.000,- Ft

1/4 oldal: 2.500,- Ft

1/8 oldal: 1.250,- Ft

Áraink az ÁFÁ-t tartalmazzák.

HIRDESSZEN A TURAI HÍRLAPBAN!

Hirdetésfelvétel:

Bartók Béla Művelődési Ház Tura

PIZZÉRIA

ADRIA

játékterem darts BILIÁRD hangulatos zene

ÉTTEREM

06-28-467-753

SÖRÖZŐ

pénteken élőzene, szombaton disco
H-Cs,V : 12-23
P,Szo : 12-02
Tura, Vácszentlászlói út 14/b
Hétfőtől Péntekig
menüvel várjuk Kedves Vendégeinket
(300Ft/fő)
esküvők, bankettek, partyk
megrendezését vállaljuk

GAGO REKLÁM

CSEREPES-CSOKROS

KRIZANTÉM

nagy választékban

KAPHATÓ

Tóth Virágkertész

TURA, József A. u. 9.

☎ 28/466-934

Kiszolgálás

hétvégén is!!!

A TURAI HÍRLAP VÁSÁRLÁSI HELYEI:

Könyvtár, Posta, Polo Üzletház (Átsné), Takarékszövetkezet,
Éliás Zoltán (Petőfi tér 7.), Sláger ABC (Zsámboki út), GSZ
Pékség, Napsugár Élelmiszerü. (Régi vásártér 15.), Zágoni
Market (Táncsics út 45.), Baranyi & Fiai Kft. „Élelmiszerbolt”
(Zsámboki út 35.), Galga ÁFÉSZ 304.sz. ABC (Rákóczi út 26.),
Csilla Fotó (Kossuth u. 4.), Népbolt (Szent István út),
Kati Virágbolt (Zsámboki út), Fűzfa ABC (Vácszentlászlói út),
Gódor Hús & Vegyeskereskedés (Bajcsy-Zs. út 2.),
Adria Étterem (Vácszentlászlói út 14/b)

TURAI HÍRLAP - közéleti havilap

Kiadja: Tura Nagyközség Polgármesteri Hivatala

Felelős kiadó: Tóth István polgármester

Szerkesztőség:

Felelős szerkesztő: Tordai László

Szerkesztőségi tagok: Sára Gábor, Seres Tünde, Takács Pál

9. évfolyam 9. szám - Nytsz.: B/BHF/567/P/91.

Levélcíme: Polgármesteri Hivatal 2194. Tura, Petőfi tér 1.,

Bartók Béla Művelődési Ház 2194. Tura, Bartók tér 3.

Készült: 650 példányban a RO-LA Kft. nyomdaüzemében Valkón

Felelős vezető: Rózsavölgyi Sándor